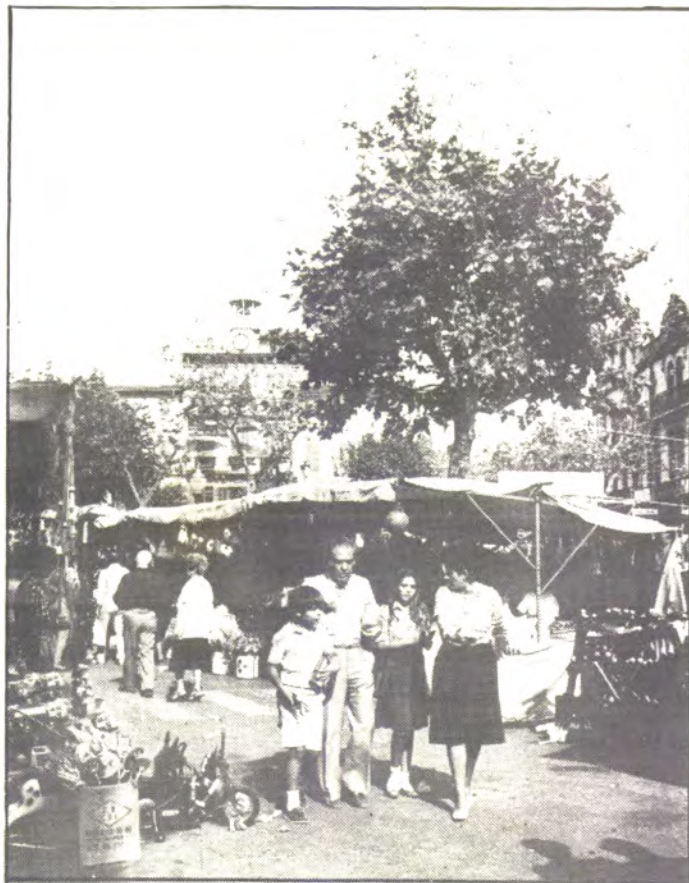


# Lluchmajor

Núm. 50 - Octubre 85

de pinte en ample

Preu: 80 Ptes.



**FIRES DE 1985:**

## ENTRE LA CRISI MUNICIPAL I L'EUFÒRIA DE LA FESTA

**Biografia d'Antoni Faldella**

### El petit teatre de «Els tres tranquils»

Amb una presentació de Gabriel Janer Manila iniciam la publicació de la biografia d'Antoni Faldella, creador i impulsor de "Els tres tranquils", un grup de titelles que ha recorregut places i carrers dels pobles de Catalunya i Mallorca durant anys i anys. Es tracta d'una biografia escrita per la seva filla Joaquina, avui continuadora, juntament amb la seva germana Rosa, de la tasca de son pare. Es una biografia, doncs, narrada en un to emotiu en homenatge a son pare i sa mare i que ens ocuparà uns quants números de la nostra publicació. Això no obstant, li donam cabuda en forma de capítols per l'interès històric que té dins el camp de teatre de putxinel·lis o teresetes.



# **SUPER DERESA**

*Avd. Cavaller Ramon Santmartí  
(cantonada C. Sant Francesc)*

*EDIFICI DERESA - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR*

**A MES DE TOTS ELS ARTICLES DE COMESTIBLES,  
DROGUERIA I PERFUMERIA**



**ARA  
GRAN ASSORTIT DE JUGUETES, OLLES, CACEROLES,  
PLASTICS I UTENSILIS DE CUINA**



**A PARTIR DEL 16 DE NOVEMBRE**

**GRANS OFERTES  
ANIVERSARI**

**SUPER DERESA - El Supermercat de Lluçmajor per a tota  
Mallorca**



Revista mensual  
Depòsit Legal PM 350-1981  
Any III

EDITA:  
Obra Cultural Balear de  
Lluçmajor

INFORMACIO I  
PUBLICITAT:  
Carrer Esperança, 2  
(Lluçmajor)

DIRIGEIXEN:  
Catalina Font i  
Maties Garcies

COL.LABOREN:  
Joana Artigues  
Francisca Barceló  
Ignasi Barceló  
Miquel Barceló  
Jordi Bayona  
Miquel Bezares  
Francisca C. Cabot  
Francisca Capellà  
Miquel Cardell  
Joan Clar  
Bartomeu Font  
Antoni Garau  
Miquel A. Giménez  
Colomà Julià  
Antoni Llompart  
Miquel Mascaró  
Miquel Monserrat  
Maties Mut  
Miquel Mut  
Guillem Oliver  
Jaume Oliver  
Margalida Palou  
Sebastià Rubí  
Miquel Sbert  
Tomeu Sbert  
Catalina Serra  
Joan Socías  
Arnau Tomàs  
Pere F. Torrents  
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:  
Coordinador:  
Joan Quintana

Col.laboren:  
Joan B. Garau  
Jaume Manresa  
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES:  
M. Clar  
Fermín  
C. Julià  
Mut Fotos  
Antoni Monserrat  
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:  
Edicions Manacor S.A.  
Ronda del Puerto, 60

El pensament de la  
Revista s'expressa només a  
través de l'Editorial



## II Congrés de la Llengua Catalana

L'octubre de 1906, més de tres mil persones es reunien a Barcelona per celebrar el I Congrés Internacional de la Llengua Catalana. Mossèn Antoni Ma. Alcover, que des de feia cinc anys treballava en la tasca del Diccionari, n'era el promotor i capdavanter. Una multitud de ciutadans venguts de tots els Països Catalans s'abocava amb entusiasme a l'empresa de redreçament lingüístico-cultural que aquell aplec científic suposava. El I Congrés va ser el més ferm punt de partida de tota la labor fixadora de l'ortografia, la gramàtica i la depuració lèxica del nostre idioma, requisit imprescindible per a poder subsistir dins la vida moderna.

D'aleshores ençà han passat vuitanta anys i ja tenim una llengua "normativitzada". Pompeu Fabra n'ha estat el més gran artífex; altres aportacions posteriors, algunes de caire regional, han completat la tasca (Sanchís Guarner, Moll ...) Ara per ara, doncs, tenim un idioma apte per a tots els usos, amb matisacions dialectals que, sense rompre'n el caràcter unitari, el fan susceptible de ser utilitzat tant en les modalitats més formals com en les més col·loquials.

Però no sempre aquesta aptitud tècnica de l'idioma pot ser duita a la pràctica dins la societat. Astenen encara molts d'àmbits socials, culturals, tècnics... on la nostra llengua no ha aconseguit de penetrar-hi completament i amb tots els drets. A les acaballes del segle XX tenim aconseguida la normativització del català. Ens falta, tanmateix, usar-lo realment a tots els nivells. Ens falta la normalitat lingüística. Per aconseguir-la (ningú no ens la regalarà) hem de passar per un procés de normalització, és a dir, un procés de progressiva ocupació d'espais per al català, únic idioma propi del nostre territori.

Es precisament aquesta reflexió sobre el necessari i urgent procés normalitzador el que es proposa el II Congrés de la Llengua Catalana, que just ara —a vuitanta anys del primer— s'inicia. El debat sobre els usos reals de la llengua dins la societat en serà l'eix central. S'hi debatran temes com Llengua i Dret, Llengua i Ensenyament, Mitjans de Comunicació i noves tecnologies, Lingüística social, i Sociologia de la llengua, entre d'altres.

Un Congrés és certament un àmbit de debat i estudi científic. Però la ciència no és mai una cosa freda i més si se centra en una qüestió tan vital per a la nostra personalitat col·lectiva, com és la llengua. Per això li cal, a aquest Congrés, —sense folklorismes— el suport de tots els sectors culturalment conscienciats. Li cal el suport moral i material de tots els grups, col·lectius, escoles, institucions, entitats, públiques o privades, que s'hagin plantejat la importància que té l'idioma per al nostre poble. La nostra adhesió no hi mancarà.



## NOTICIES LOCALS

### CASA DE LA VILA.

A la segona reunió de la nova Comissió de Govern es prengueren els acords següents:

-Ratificar el nomenament de les cuidadores de la Guarderia Infantil Municipal per al nou curs que va començar el dia 8 de setembre, amb 48 nins matriculats, sol·licitant al Govern Balear una subvenció de

1.760.027 pts. per a mantenir-la.

-Donar compte del nomenament de Joan Sancho Lladó, actual Depositari de l'Ajuntament, com a nou interventor de la Comunitat Autònoma.

-Aprovació del Padró Fiscal unificat sobre cobrament de taxes per desguàs de canals, entrada de vehicles, sortides de fatxades taules i cadires, mostradors

etc. per un total de 63.470.351 pts.

### PREMI DELS CARTELLS "FIRA I MOSTRA".

El jurat qualificador del Concurs de cartells va atorgar el premi únic de 50.000 pts a Margalida Julià Vadel·l de Lluçmajor El cartell guanyador és l'anunciador de

les Fires.

### ELS INCENDIS FORESTALS DEL 85.

Els nostres bombers han realitzat, en tot l'any, les sortides següents: 64 per serveis propis, 9 per serveis de l'Ajuntament, 100 per sinistres (incendis forestals, cases, accidents...). Enguany ha estat un any bo per al camp en aquest aspecte. Només hi ha hagut unes 15 quarterades cremades de les quals quasi totes eren de rostoll.

### NOU REGIDOR DE L'AJUNTAMENT.

En el ple extraordinari del 28 de setembre va entrar per formar part del Consistori el nou regidor Sr. Guillem Barceló i Cardell. El nou regidor el qual s'havia presentat a les llistes d'UM, després de la presa de possessió es va oferir per servir a totes les persones del poble amb el mateix interès ja que era independent i no pertanyia a cap partit ja que feia cosa d'un mes que s'havia donat de baixa d'Unió Mallorquina. El Sr. Barceló substitueix el Sr. Maestre, recentment dimisit per motius personals.

### VACUNA CONTRA LA MIXOMATOSI.

La societat de caçadors de Lluçmajor informa que s'ha rebut una notificació de la Federació de Caça de Mallorca, que diu, que si interessa, mitjançant aquesta societat, es pot subministrar la vacuna que cadascú necessiti per combatre la mixomatosis al preu de trenta pts. per unitat. Si és de l'interès d'algun lector, pregam que es posi en contacte amb el Sr. Manresa, vicepresident d'aquesta societat, cridant al Tel. 66 06 40 per poder omplir la fulla corresponent. Esperant la col·laboració de qui pugui interessar el president de la societat envia una cordial salutació.

# Que fa el Consell Insular en Cooperació i en Ordenació del Territori

La cooperació entre el Consell Insular de Mallorca i els ajuntaments és molt àmplia i es concreta a través del pla d'obres i serveis que proporciona a la població tota aquella infraestructura i tots aquells serveis que contribueixen al benestar social i que afecten primordialment el medi rural o el semi-urbà.

Els plans d'obres i serveis es classifiquen en:

- 1.—Obres d'infraestructura hidràulica (proveïment, distribució i sanejament).
- 2.—Obres d'accessibilitat (construcció i conservació de vies).
- 3.—Obres d'electrificació rural.
- 4.—Obres de servei telefònic al medi rural.
- 5.—Obres d'equipament de nuclis (pavimentacions, urbanitzacions, cementiris, enllumenat públic, centres socials, assistencials, etc).

També es redacten els projectes tècnics que sol·licitin els municipis.

El 39% de la xarxa viària de Mallorca és propietat del Consell Insular de Mallorca que s'encarrega de les obres de conservació, repintada i neteja de cunetes. També són en fase de projecte diverses obres d'ampliació de carreteres.

En relació a l'ordenació del territori, els ser-

veis tècnics emeten informes sobre els plans generals, parcials i altres instruments de planejament en relació amb el pla provincial vigent.

Ha creat i manté el Servei de Prevenció i d'Extinció d'Incendis i Salvament, en règim de col·laboració amb els ajuntaments.

Aquet servei té quatre parcs principals amb infraestructura tècnica i humana àmplia i sis parcs auxiliars que complementen l'acció dels principals. És prevista la creació de parcs locals a la resta dels municipis. S'hi destina una inversió global de 735 milions de pessetes.



Consell Insular  
de Mallorca  
c/ Palau Reial, 1



# La crisi municipal continua oberta

La crisi que travessa el consistori llucmajorer va tenir la màxima expressió en el Ple extraordinari celebrat el passat 26 de setembre quan alguns dels regidors de la mateixa formació del batle, la Coalició Popular, votaren en contra del balanç de la gestió de la Corporació des del 23 de maig de 1983. El resultat de la votació va ser de 5 vots a favor i 11 en contra.

El batle Antoni Zanoguera havia llegit, minuts abans, el balanç sobre la gestió duita a terme pel Consistori, per la majoria municipal en el govern. La llarga llista inclou la guarderia municipal, el mercat de s'Arenal, la retolació de noms populars a alguns carrers, l'aprovació del PGOU, urbanitzacions, cementeri, reparacions en el pavelló cobert del poliesportiu, la reparació de xarxes d'aigua amb la substitució de les K-61, la nova pista poliesportiva de s'Estanyol, etc; També havia parlat dels

projectes de fer un Casal de Cultura, un polígon industrial, un mercat cobert, un passeig marítim a S'Arenal, el vial Son Reinés i uns projectes sobre el solar de Ca'n Mataró.

Després va sol·licitar l'opinió dels portaveus dels grups municipals i tant els dos independents com en Joan Perelló del Grup popular manifestaren que no estaven preparats per jutjar el balanç. Només en Joan Puigserver d'UM va qualificar d'acceptable la gestió del Consistori i va demanar un vot de confiança per al batle.

## LES CRITIQUES DE L'OPOSICIO.

El portaveu socialista, Tomàs Garcias, en una llarga intervenció va donar un repàs al programa electoral que la Coalició Popular va presentar als seus electors per discutir una a una les realitzacions que havia presentat el batle en el seu balanç. La discussió se cen-

trava entre T. Garcias i A. Zanuquera, ja que cap altre portaveu de l'àrea municipal no va sortir en defensa del seu batle.

En T. Garcias va qualificar de molt deficient la gestió del batle com a responsable del Consistori, a més va assenyalar els aspectes negatius de la Corporació: que el titular de l'alcaldia tenia problemes amb el seu propi grup municipal i per això ell mateix havia manifestat unes quantes vegades la seva intenció de deixar el càrrec, i per altra banda havia abandonat precipitadament una reunió, quan uns 14 regidors li havien fet una proposta per tal d'evitar el col·lapse de la gestió municipal.

## CAP A LA VOTACIO.

El batle, davant la dissipació de criteris entre els grups municipals va anunciar que l'apartat de "reorganització municipal" quedaria sobre la taula per a

una sessió plenària posterior. Però el portaveu socialista, seguint l'estratègia de jutjar la gestió del batle va demanar que aquesta fos sotmesa a votació secreta —proposta que fou afavorida per 11 regidors—.

La votació es va produir entre el remor del gran nombre de ciutadans que havien assistit al ple el resultat de l'escrutini va ser de 5 vots favorables a la gestió d'A. Zanuquera i 11 en contra.

Després de conèixer aquest resultat en T. Garcias va puntualitzar que si la majoria de Consistori consurava la gestió d'un batle democràtic, aquest havia de dimitir.

Però la gran sorpresa de la nit, com si s'acabàs de baixar el teló d'una representació, va ser quan n'A. Zanuquera va manifestar que es començaven les fires i va convidar tots els ciutadans perquè participassin als diferents actes programats.

# capritx

moda íntima



C/ DE SA FONT, 17 - LLUCMAJOR - Tel. 662240

**PROXIMA OBERTURA  
DIA 11 A LES 18,30  
VOS CONVIDAM A TOTS**

**MOTOSERRES**



**Agrícola**

**José Manresa**

C/. Tarragona s/n - Tel. 66 01 62 - LLUCMAJOR

**SANEAMIENTO  
CALEFACCION**



**Gabriel Oliver**

**INSTAL·LACIONS SANITARIES  
CALEFACCIO  
ENERGIA SOLAR**

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52  
Taller: Melià, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

**S'Arenal****Canvi de l'Església**

Tomeu Sbert.

La Parròquia de S'Arenal ha tengut canvi de capellà. L'econom Miquel Ambrós Albertí ha estat substituït pel P. Jordi Perelló, el qual fins recentment havia ocupat el càrrec de superior de la Comunitat Franciscana de La Porciúncula. El nou màxim responsable de la Parròquia de S'Arenal estarà ajudat pel també franciscà P. Nicolau Sastre. El comiat de Miquel Ambrós i l'entrada de Jordi Perelló fou a través d'un solemne acte religiós amb assistència del Vicari Episcopal a la mateixa església del carrer de la Vicaria i amb presència de molts de feligresos.

**CAMPANYA D'IMATGE.**

Una campanya de millora d'imatge es farà aquest hivern sota la inicia-

tiva i coordinació de l'Associació d'hotelers de la Platja de Palma (Palma i Llucmajor). Aquesta campanya està encaminada a aconseguir que la indústria hotelera que pràcticament és l'única indústria a S'Arenal, pugui millorar en els serveis de cara al turista, que en definitiva és el gran personatge de la qüestió. Les reunions mantengudes pels representants de l'Associació d'hotelers amb els diferents presidents o representants de les agències de viatges i tours operators, tant nacionals com estrangers, han estat presidides pel director general de Turisme de la Comunitat Autònoma Balear. Sr. Munar.

La perspectiva és bastant bona si tenim en compte que l'optimisme havia baixat molt.

**CAMP MUNICIPAL D'ESPORTS.**

Encara no es tenen els terrenys per construir un camp municipal d'esports a S'Arenal, segons diferents acords succeïts al llarg dels darrers sis anys de gestió. I és que acordar és fàcil però construir l'obra ja no ho és tant.

Pareix que el propietari de Son Verí, Sr. Roses, no ha complit unes promeses verbals, però el cert és que el propietari és ell. I si no vol cedir uns terrenys necessaris per a un espai superior a vint-i-cinc anys, les entitats oficials no poden ajudar com possiblement ajudarien. Es fan gestions amb altres propietaris de terrenys propers al casc urbà de S'Arenal.

**FIRES I CARNAVAL.**

Ara que estam en plena temporada de Fires en la nostra ciutat llucmajorera, fires sempre esplendoroses a les quals sol acudir molta gent de S'Arenal com de la majoria de punts de Mallorca, és oportú dir que el proper 8 de febrer pròxim se celebrarà a la nostra zona la gran diada de "Carnaval Platja de Palma '86" una diada festiva que sol ser la més important i vistosa de l'any. Coordina aquesta diada la junta hotelera i ajuden totes les entitats, comerciants, clubs de tota mena i també en aquesta edició que anunciam es parla d'introduir-hi un caràcter firer, si bé podem dir que a S'Arenal amb el mer-

cat de cada dijous a la Plaça Major i carrers d'aprop, cada setmana té fira.

**GUARDERIA.**

No té tanta importància com han informat els diaris, el problema de la guarderia infantil de S'Arenal de la part de Palma. No obstant això és una neta i clara mostra del que són dos municipis dividits per un torrent.

Es una situació que de cada dia es fa més delicada i preocupant i que algun dia explotarà. S'Arenal ha crescut molt i merix tenir més atencions que les actuals.

Una visita que es va fer al batle de Ciutat, Sr. Aguiló el passat 20 de setembre, va ser motiu de tractar diferents temes que de veritat preocupen tot S'Arenal. Ramon Aguiló, com a bon polític, atengué immillorablement els visitants arenalers i a la sortida un d'ells va demanar a la resta dels acompanyants: "Quines solucions ens ha donat el Batle als problemes presentats?" I ningú no va saber contestar. Molt de parlar, moltes atencions, simpatia i amabilitat, però de promeses formals res de res.

Visitaren el Sr. Aguiló, el president de l'Associació de Veïnats Son Sunyer Sr. Martí, acompanyat per D. Sastre, Joan Perelló, Mateu Joan Florit, G. Capellà i M. Pérez.

## MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

- \*AGENT "FIBROTUBO"
- \*TOTA CLASSE DE MATERIAL DE TEST MALLORQUI
- \*URALITA, MATERIAL PLASTIC
- \*MATERIALS DE CONSTRUCCIO

**SERVEI A DOMICILI**

*Tel. 66 06 88*

VOS DESITJA  
BONES FIRES



**CAIXA DE BALEARS**  
**"SA NOSTRA"**

# El finançament de les obres de la Parròquia

Ara fa un any que començarem les subscripcions per finançar les obres de la teulada de l'església i la Junta d'Obres ha considerat oportú donar comptes del que s'ha fet amb els doblers que s'han aportat. Ara per ara s'ha restaurat la primera fase de la teulada, qualificada de "molt urgent a reparar". L'extensió d'aquesta obra ja feta abarca de 450 metres quadrats i té un cost total de 4.330.000 pts. De forma detallada els comptes d'aquesta obra són els que oferim en el requadre adjunt.

Com podeu observar s'ha pagat tot el deute de la primera fase de les obres. Per una altra part, el 19 d'agost començà la segona fase de la restauració qualificada pels tècnics "d'urgent reparació", la qual té un pressupost aproximat de 2.000.000 pts.

Per tant, la Junta d'Obres i Economia de la Parròquia demana que continuïn les subscripcions, almanco per un any més,

ANY 1984		ENTRADES
Saldo existent 1-1-84		194.944
De l'exposició venda		882.150
Dels subscriptors		1.050.500
Donatius		191.400
Subvenció Ajuntament		210.000
Vetllada «escala de dansa de Llucmajor»		98.800
Donatiu de D. Joan de Vidal		500.000
Prèstec Bisbat (sense interès)		500.000
Renda cantó (Olimpia)		268.540
<b>Total</b>		<b>3.896.334</b>
		SORTIDES
Altres despeses		67.954
Despeses manteniment orgueners		134.920
Pagades a G. Grenzing, (orguener)		500.000
Premis socis protectors obres		75.000
Pagades al constructor		2.600.000
Pagades de teules		180.000
<b>Total</b>		<b>3.557.874</b>

Sumen entrades:  
 ANY 1984.. 3.896.334  
 ANY 1985.. 1.702.740  
**Total 5.599.074**

Sumen entrades: 5.599.074  
 Sumen sortides: 5.572.074  
**Saldo..... 27.000**

**FALTA A PAGAR:** Restaurador orgue 612.000  
 Prèstec al Bisbat 500.000  
 Total..... 1.112.000  
 Saldo positiu... 27.000  
**TOTAL A PAGAR..... 1.085.000**

i que s'hi afegesquin nous subscriptors per poder dur a terme la segona fase i, si és

possible, la següent, que és la darrera. Moltes gràcies a tots els qui aporten la seva

ajuda econòmica.

Junta d'Obres de la Parròquia.

## Promogudes per la Parròquia Iniciatives contra l'atur juvenil

La comissió d'Acció Social de la Parròquia de Sant Miquel ha promogut darrerament diverses iniciatives tendents a paliar la desocupació i la manca de treball que pateixen determinats sectors de la joventut de Llucmajor. En concret, un grup de joves de 16 a 18 anys i un membre de l'esmentada comissió d'Acció Social han treballat durant un mes en la neteja de tres places grans de la urbanització "Bahía Grande". Aquests joves estan sense feina i no segueixen tampoc cap classe d'estudis. Per a aquesta tasca s'ha sol·licitat una subvenció a l'Ajuntament, que s'espera que

prest sigui efectiva.

Per un altre costat, s'ha sol·licitat al "Instituto Nacional de Empleo" el patrocini d'un curs de jardineria que a hores d'ara ja està concedit. Aquest curs també es farà a "Bahía Grande" durant tres mesos sencers i hi podran participar un total de 12 joves que estiguin en atur. Aquests joves rebran 500 pts. diàries perhom i estaran dirigits per un expert en jardineria, que també ha d'estar en atur i per al qual s'ha assignat un sou ben considerable. El començament d'aquest curs de jardineria està previst per a principis d'octubre.



REPARACIONS EN GENERAL  
PLANXISTERIA I PINTURA

**TALLERS LLUCMAJOR**

Ronda de Ponent, s/n.  
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR (Mallorca)



## Redactat l'any 1983 pel MOPU

### La carretera de s'Arenal té projecte de millora

En diverses ocasions les nostres planes han recollit la preocupació sobre el problemàtic estat de les carreteres Lluçmajor-S'Arenal i Lluçmajor-Campos.

Davant aquesta inquietud generalitzada hem anat a cercar informació oficial sobre els projectes de millora d'aquestes importants vies de comunicació local i comarcal. Avui per avui podem oferir un resum de la Memòria que acompanya el projecte d'acondicionament i ampliació de la carretera PM 602 Lluçmajor-S'Arenal. Confiam per a altres edicions haver tengut també accés al projecte d'amillorament referit a la carretera Lluçmajor-Campos, les obres de la qual sembla que ja estan adjudicades i que no es torbaran a començar.

Pel que fa a la carretera Lluçmajor-S'Arenal, podem llegir en l'informe que signa l'enginyer en cap

de carreteres que l'acondicionament i ampliació sobre el mateix traçat amb rectificació de revolts perillosos forma part dels projectes de 1983 redactat per ordre de la Direcció General de Carreteres del MOPU. Tant perquè es tracta d'una necessitat justificada com per la urgència de la realització, el citat enginyer en cap conclou que es tracta d'una "obra necessària". No de bades, en la descripció de la situació actual de la via llegim que "L'actual carretera procedeix de successives ampliacions de camins carreters dels quals no existeix cap projecte en aquesta Xefatura. Com a conseqüència d'això, el traçat, tant en planta com en alçat, resulta totalment inadequat. L'amplitud és variable, oscil·lant entorn dels 5,5 metres sense vores. El paviment és constituït per una base de

macadam i successius regius superficials, avui en regular estat de conservació". I tot això tenint en compte que registrava un tràfic de 3.638 vehicles per dia, segons càlculs efectuats el mateix 1983.

#### EL PROJECTE D'OBRES

Com queda dit més amunt, les obres a realitzar es cataloguen com a "acondicionament i ampliació sobre el traçat actual". No es tracta, per tant, d'obrir noves vies, sinó d'ampliar l'actual adreçant els revolts perillosos (que són molts), i de modificar el gastat pis existent. Això no obstant, sí que hi haurà un tros de carretera de nou traçat: es tracta de la via que, partint de l'altura del quilòmetre 9 (pròxim a Cats Aulets), s'endinsarà cap al terme de Palma i enllaçarà amb la prolongació de l'autopista de Llevant, ara en construcció per darrera de tot el casc urbà de S'Arenal. Precisament el fet de convertir-se en la continuació parcial d'aquesta autopista (l'altra continuació serà la carretera del Cap Blanc) farà que la carretera S'Arenal-Lluçmajor absorbesqui un nombre de tràfic que els estudis del MOPU tenen previst en 9.000 vehicles diaris, un 10 o/o dels quals seran vehicles pesats. D'aquí que —per si ara ja no hi hagués arguments abastament— la millora de la

carretera sigui una necessitat ineludible de cara a l'entrada en funcionament de la prolongació de l'autopista que actualment acaba devora l'aeroport.

Però si aquest fet deu haver estat decisiu per al MOPU a l'hora de preveure la millora de la nostra carretera, tot sembla indicar que ara per ara també és la causa que manté el projecte aturat davant el llum vermell de l'Administració. Es a dir, que mentre no s'acabin les obres de l'autopista no s'empendrà la reforma d'aquesta via de comunicació que avui ja és massa difícil i perillosa. El desembre d'enguany farà dos anys que el projecte que comentam està redactat. Dos anys farà també que s'ha previst un cost de 482.524.440 pts. per a la totalitat de l'obra, el qual inclou més de 36 milions per pagar les expropiacions de terreny. Fins i tot han canat 14.399 metres lineals de paret seca que caldrà reposar. Tot, fins al darrer detall, sembla que ja està estudiat i previst dins el projecte oficial. Les obres, emperò, encara no comencen. Manquen les decisions finals. Mentrestant la gent, els conductors, els ciutadans demanen que s'acabi el perill de circular, a peu o en bicicleta o en cotxe des de Lluçmajor fins a S'Arenal.

M.G.S.

**AUTO ESCUELA**

**Rafael Fiol**

LLUCMAJOR: Pescador, 19 - Tel. 66 02 46  
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51  
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25



**EBRO**



**MF**



**TALLER MECÀNIC**  
**ANTONIO ROSSELLO**

Navarra, 4 - 6 - Tel. 6609 28 - LLUCMAJOR

**SERVEI DE "PARCHES"**  
**I NEUMATICS**



# El Batle, molt animat davant les Fires

Hem volgut que enguany fos personalment el batle qui contestàs les preguntes de LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE referents a les Fires i Mostra 1.985. Molt cordialment, el batle més ha rebut al seu despatx de la Casa de la Vila. No era cosa d'aprofundir ni posar el dit dins la llaga parlant d'assumptes interns, de partits polítics ni de reorganització del Consistori, ja que l'ambient no era propici l'endemà del Ple Extraordinari celebrat dia 26 de setembre. Ens limitarem a parlar de les fires, que era el fi pel qual havíem acordat l'entrevista.

-Es el tercer any de Fires estant vos al front del Consistori llucmajorer. Hi ha enguany innovacions respecte d'anys anteriors?

-Hi ha... molt poques innovacions. Però sí que les activitats que se duen a terme com els altres anys pensam que siguin més bones, més llúides, més... d'un caràcter més popular i més agradables al poble. Així mateix s'ha posat d'innovació unes carreres de cavalls que tenen un interès de tota la part provincial per acudir-hi, perquè segons m'han manifestat, voldrien que hi hagués més carreres i així hi hauria encara més cavalls corredors. Això és l'innovació més important, i també la d'una fumada lenta en pipa.



-Per una ciutat industrial com Lluçmajor i que ha estat molt industrial temps enrera, hi veis avantatges en aquestes Fires, tenint en compte que molts de firers són forans?

-Sempre hi ha qualche cosa que dona un rendiment i un resultat favorable, perquè, quan s'exposa, sempre n'hi ha que veuen i compren, per tant, per la part industrial sempre és bo i crec que serà molt favorable al poble. Per altra part, les fires, des de temps immemorial, han estat sempre per a propis i externs, els firers sempre han vingut, fins i tot un temps els cantaven una cançó. Per descomptat, en primer lloc, la part local que se bolca perquè hi hagi tots els seus

articles a vendre, els millors, p'entura més que els externs.

-Pot esser que l'aspecte folklòric de les Fires sobresurti part damunt les possibilitats comercials?

-Es una miqueta de xoc entre folklòric i comercial, però si s'uneix, sempre és favorable a la part comercial, perquè tot el que sigui gent sempre acudeix a la part comercial, sigui pel concepte que sigui. Vull fer constar que les festes de Santa Cànida són en sí més folklòriques, les Fires són pròpiament comercials, és a dir que hi ha d'haver la propaganda, cadascú del seu; hi ha d'haver la Banda de Música, actes culturals, entreteniments, etc. emperò com acompanyament i

complement d'un muntatge comercial.

-A la vista del programa, els actes prometen esser interessants. I endemés tenim la Mostra.

-Crec que sí que ho seran molt interessants. Ara bé, sempre hi ha el factor temps a tenir en compte, no d'ara, de sempre, si plou mos espenya ses Fires, però mos compon alguna cosa més, les anyades. Si el temps ho permet crec que seran unes Fires molt parecudes a les d'anys passats, i, seria el meu gust que resultassin encara molt millors. En quant a la Mostra, precisament aquesta mateixa setmana hi ha hagut reunió de la subcomissió encarregada i s'està preparant amb més empena, si cap, que anys anteriors, si no surt inconvenient.

A pesar de les circumstàncies el batle està molt animat per la celebració de les Fires. Li demanam si vol dir alguna cosa més.

-Ja que la revista LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE em dona peu per a aquesta intervenció, vull saludar a tot el poble i tot el seu terme, incloent urbanitzacions, perquè tinguin un bon any, tant en el que atany a la salut, en primer lloc, en la part comercial, i, mantén el desig que l'any que ve poguem tenir una entrevista amb més bona anyada que no enguany.

Guillem Oliver



## La Palmera

DETERGENTS I DEPURACIONS D'AIGUA

Historiador Terrasa, 37

Teléfono 66 04 69

LLUCHMAYOR - Mallorca

## JUGUETES I ROBA D'AL.LOT PETIT



\*\*\* «SA FIRA» \*\*\*

*Carrer de Sa Fira, 3 — LLUCMAJOR*

### FOTOS CLAR - PERFUMERIA

**COMUNICAM A TOTS VOSALTRES, CLIENTS I AMICS  
SA REAPERTURA DES NOSTRO LOCAL TOTALMENT  
REFORMAT I ESPERAM SA VOSTRA VISITA AL  
CARRER NOU, 8**

**Vos oferim també es nostros serveis de fotos de carnet i d'estudi, reportatges de batejos, primeres comunions i nocces, venda de carretes, càmeres, etc, etc. i tenim a sa vostra disposició com sempre, tota una extensa gamma de productes de perfumeria.**

**Vos esperam**

**Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR**



# «La Fira, ahir, avui i sempre»

## Homenatge als vint pregoners precedents

Aquest és el títol del pregó que l'any passat va pronunciar el senyor Mateu Monserrat i Pastor i que enguany s'ha publicat.

"Don Mateu Casetes" és un llucmajorer ben conegut com a mestre del col·legi Sant Bonaventura i perquè durant onze anys va formar part del consistori llucmajorer.

### EL PREGO.

-Per què un pregó de pregons?

-Quan em demanaren si volia fer el pregó no sabia quin tema tractar i vaig elegir aquest perquè quan en Josep Tomàs va fer el pregó sobre "El grip de l'any 18", els seus presentadors m'havien demanat informació sobre els pregoners anteriors i els temes tractats.

Aquí s'han fet vint pregoners i aquesta temàtica ja s'havia perduda i vaig pensar que seria bo fer un resum temàtic de tots els pregoners que s'han fet. De la fira ja està dit tot, per agafar segons quin tema no tenia temps i així vaig fer aquest homenatge als vint pregoners precedents.

-D'on va treure la informació sobre els pregoners i els pregoners?

-Des del 5 de febrer del 67 fins al febrer del 79 vaig formar part de l'Ajuntament i anava guardant totes les publicacions que sortien. A partir d'això va ser fàcil anar a mirar qui havien estat els pregoners i els temes tractats. A més, a partir de l'any 68 quasi tots els pregoners són triats meus.

-Com està estructurat el pregó?

-M'interessava parlar de la Fira, la fira d'ahir, avui i de sempre. La presentació la va fer en Jaume Oliver i el pregó, a més de tenir una dedicatòria, un exordi, on es fa un encapçalament sobre què són les fires, els seus orígens històrics... té després la relació de tots els pregoners i la crida final.

-Vostè diu que Llucmajor va ser el primer po-

ble de Mallorca on es va fer un pregó de fires. Podria parlar-nos d'aquest fet?

-Sí. En el pregó ja recalco que el primer pregoner oficial va ser n'Andreu Martín Burguera, primer tinent batle, l'any 1961, i a partir d'aquest any altres ciutats prengueren aquest costum que Llucmajor inicià, però res d'això no hauria estat possible sense la figura de l'amo En Joan de ses Males Cases que l'any 33 escriví unes plaquetes per recollir les tradicions: els darrers dies, la quaresma, les matances, les fires... etc.

### L'AMO EN JOAN DE SES MALES CASES.

-Qui va ser l'amo en Joan de ses Males Cases?

-El senyor Joan Antoni Mòjer i Noguera (1859-1941) era un home d'una família benestant i tenia una cultura de poble i una gran bondat.

Va ser batle en tres ocasions: 1897, 1907 i 1914 quan hi havia el sistema polític de governar quatre anys perhom, liberals i conservadors. El senyor de Son Reus, que era el cap polític que des de Palma feia i desfeia, i per evitar polèmiques entre els dos grups nomenava batle l'amo en Joan de ses Males Cases i així tothom quedava content.

-Un batle elegit així podia ser competent?

-No només ho va ser sinó que va ser corresponent molt bé; l'aljub de s'Estanyol, la peixeteria, la que degué ser primera reforma de camins, l'inici de l'església de S'Arenal, de la fàbrica de gas... etc. es feren durant el seu mandat.

-Què eren exactament aquestes plaquetes que va escriure el batle?

-Eren uns quaderns on apuntava totes les coses d'interès cultural del nostre poble. Les va escriure quan tenia 74 anys. Tractà temes com "Les torres de la mar", "Apunts de la vida política", "Les fires" ... etc. Li devem la primera



Foto: Clar

descripció monogràfica del que eren les fires. Nosaltres podem sebre com eren pels nostres familiars més vells, però quan es moren fa falta el testimoni escrit. En aquestes plaquetes a on descriu les fires hi han anat a beure tots els pregoners que han tractat el tema.

### NOMES UNA PREGONERA.

-Comptant enguany ja són 22 els pregoners que han passat per l'Ajuntament i sols hi ha hagut una dona, l'any 68, per què?

-Després del pregó d'En Baltasar Coll teníem la seguretat de trobar un pregoner millor era quasi impossible. Per això vaig pensar que si el feia una dona ja suposaria un canvi i s'evitarien comparacions. Afortunadament dona Isabel Ferretjans, que havia estat professora de Magisteri i era l'encarregada de l'Escola de Pràctiques, va acceptar gustosa i va fer un bon pregó.

### LA PUBLICACIO DELS PREGONS.

-No tots els pregoners han estat publicats, quin criteri se seguia per decidir-ho?

-L'Ajuntament havia pres el costum, jo ja l'hi vaig trobar, d'aprofitar l'avi-nentesa de les fires per pu-

blicar uns fragments de qualche aspecte interessant sobre la història de Llucmajor, posant el programa de fires darrere. En aquell temps l'Ajuntament no anava sobrat de doblers i qualche vegada es va posar damunt la taula si s'havia de publicar el pregó de fires o el fullet, i de vegades va pesar més una balança i de vegades l'altra. També hi va haver anys que es publicaren tots dos.

### EL PREGO COM A FET CULTURAL.

-¿Quina valoració es pot fer dels pregoners com a treballs de camp?

-Els pregoners, d'un en un, són peces literàries i d'investigació excel·lents a tots plegats formen un corpus que no hi ha cap altre poble de Mallorca que el tenguí.

Fa dos anys que a S'Arenal i a S'Estanyol també se'n fan i més endavant tendran descrita gran part de la seva història, que si no fos per això per ventura no s'estudiaria.

-Com respon la gent al pregó de fires?

-Hi va molta gent. Generalment el pregó és l'únic acte que no necessita una propaganda desmesurada per aconseguir una gran assistència.

### LES FIRES AVUI.

-Quin sentiment tenen actualment les fires?

-La fira és una institució que va costar molta feina mantenir i transformar. Comercialment, avui en dia, les fires no tenen raó de ser, podem comprar qualsevol cosa en qualsevol moment. Per tant, davant aquest canvi de 180 graus s'ha potenciat l'aspecte cultural, la qüestió és fer fira, com diu en Jaume Oliver. La fira ha de ser unió de gent, per trobar-se i conviure. Encara que només sigui per això queda justificada la fira i sobretot la de Llucmajor.

F. Capellà  
M. Palou.

## El Pregó de Fires d'enguany

# La Cançó Popular vista per Sebastià Cardell

A l'hora de llegir aquesta revista, en SEBASTIÀ CARDELL i TOMAS ja haurà fet el pregó de fires i ens haurem pogut deleitar amb la seva manera de dir tan senzilla i profunda. Haurà aconseguit que tots apreïem un poc més el món de la cultura popular que, al cap i a la fi, és el món de tots.

Nosaltres hem tengut el privilegi de parlar amb ell i ens ha donat tota una lliçó de modestia, no vol que es parli dels seus títols, ni tan sols ha volgut que li presentassin el pregó, però això no fa més que remarcar la gran senzillesa que amaga la seva erudició.

El senyor Cardell fa més de quaranta anys que fa classes. Des de la jovesa s'ha dedicat a l'educació i a l'ensenyament, sempre al col·legi Sant Bonaventura i aquest és l'únic mèrit que s'atribueix. Ens haurà de perdonar que nosaltres n'hi afeguem uns quants:

Quan la nostra llengua estava pràcticament oblidada com a matèria d'estudi, cap allà els anys trenta, ell, fent el servei militar, aprofitava els moments d'esplai, per estudiar la gramàtica d'en Moll. Ens diu que "la difusió era molt poca, érem pocs i bons". A partir d'aquí va anar aprofundint els seus coneixements i formant-se una biblioteca.

Va tenir la sort de ser alumne del senyor Moll, quan l'any 68 es va treure el títol de professor en grau elemental i l'any següent el de grau mitjà a l'Institut General Lul·lià. "Només ho vàrem treure onze o dotze perquè aquell homonet exigia molt".

Posteriorment completà la seva formació amb un títol de la Universitat de Barcelona.

Es a partir d'aquests anys quan s'organitzaren a Lluçmajor els primers cursets de la nostra llengua. Llavors també ensenyà aquesta matèria als alumnes de batxiller dels frares, i a les alumnes de les

monges de la Caritat.

En tot aquest temps l'interès per la cultura popular anà augmentant i va arribar a ser, a més d'amic, col·laborador del pare Ginard en la recerca de cançons populars. Per tant algunes de les nostres cançons formen part del **Cançoner popular de Mallorca** gràcies al senyor Cardell. La gratitud que el pare Ginard li demostrà queda reflectida dins les cartes que li va enviar i que, a més del valor humà, són d'una gran qualitat literària que esdevé gairebé poesia.

L'any 52 ja havia escrit un llibre: **Cançons populars mallorquines** a on recull més de cinc mil versos. Qualque dia sortirà al carrer, completat amb tot el material que posteriorment ha pogut recollir.

Aquest curs és el darrer que dona com a professor, després es dedicarà plenament a la seva vocació de folklorista científic i a les coses que li agraden i a les quals no s'ha pogut dedicar, però per falta de temps.

Ell no va saber que havia de fer el pregó fins a final d'agost o principis de setembre, i, en tan poc temps com li donaren per elaborar-lo hi ha d'haver condensada necessàriament la dedicació de tota una vida.

L'exhaustivitat del pregó fa que ens limitem a tractar alguns dels seus apartats que l'any que ve podreu llegir complet:

### Motiu de l'elecció del tema

"N'hi ha molts però principalment són quatre:

1) Lluçmajor és el poble que té una extensió més gran de territori, per tant això implica que hi ha moltíssimes quarterades que se conreen, ara bé, del camp és d'allà on precisament neix la cançó popular, per tant, Lluçmajor ha contribuït, d'una manera molt feconda, al cançoner.



2) Lluçmajor sempre ha estat una terra de glosadors. Les glosades són una de les causes que han influït més dins el nombre de cançons populars.

3) Una afinitat que tenia jo amb el pare Ginard i també una amistat gran. Enguany fa vint-i-cinc anys que es va publicar el **Cançoner popular de Mallorca** però només la part que havia de ser el pròleg. Són unes noces de plata i per part meua ve a ser un tribut de gratitud.

4) Jo som fill de pagesos i acompanyava molt sovint, sobretot en les èpoques de les messes, la meua família a fora vila i cantàvem cançons que m'agradaven moltíssim.

### Influència de la cançó popular dins l'àmbit de la nostra ciutat

Si haguéssim de fer un objecte d'estudi d'això hauríem de parlar de la influència de la cançó popular dins el Renaixement i dins l'Escola Mallorquina, però ara no ve al cas. El que sí podem dir és que la **Banda Municipal de Lluçmajor** ha interpretat varies vegades un ramell de cançons populars fetes p'en Xamena. També influït en **Maria Antònia Salvà**, l'escola seva és la cançó popular i la naturalesa:

el seu poema "El llaurador" n'és una mostra, i, el mestre Janer, director de la Coral de Lluçmajor el va musicar. Per altra banda l'amo en Joan de ses Males Cases, encoratjat per M. Alcover va recollir cançons: Una altra mostra és **El Folklore de Lluçmajor** de Baltasar Coll i **Les Consuetuds dels segadors Lluçmajorers** de Mossèn Alcover. Ara està en premsa un treball de Jaume Oliver i Jaume Miquel Sbert que duu el títol de **L'obra de Ma. Antònia com a recurs didàctic**. A més de tot això en Jaume Oliver i Jaume i na Francisca Florit i Alomar han fet un llibre on hi ha una aproximació a la toponímia de Lluçmajor.

### Intenció del pregó

Hem de fer comprendre que no s'ha d'ignorar el passat, ni la secular saviesa del poble, tresor dels nostres avis, seguint el llibre **Cultura popular i ecologia del llenguatge**, us volem dir que la poesia fa reviure la llengua, les velles cançons en són un testimoni, d'aquesta voluntat de viure i que es pot reconciliar la poesia i la pedagogia introduint aquella dimensió lúdica en l'acte pedagògic. L'escola és el lloc on els elements més joves han de confrontar-se amb la cultura però no, amb la cultura fossilitzada i seca, sinó amb una cultura viva.

### Paraules finals

Feim doncs una crida, en especial a la gent jove, que no és òrfena de cultura i saviesa popular perquè s'entusiassi a recollir, entre les persones més estimades, pares i avis, si tenen la gran sort de viure al seu costat, les despulles que encara ens resten, i que ho escriguin perquè el llenguatge escrit triomfi en l'espai i el temps".

Gràcies i Bones Fires.  
M. Palou  
F. Capellà

# I Semana de gastronomía

L'Obra Cultural Balear de Llucmajor va organitzar una setmana de gastronomia inclosa en el programa de Fires de l'Ajuntament, del 30 de setembre al 4 d'octubre. El motiu de realitzar aquesta activitat no era d'altra que el de "fer cultura" perquè la cultura d'un poble no és únicament la dels llibres ni la de les conferències sinó el conjunt de formes de vida materials i espirituals, amb les quals una col·lectivitat manifesta la seva mentalitat i manera de ser.

La idea inicial d'aquesta setmana va ser de na Maria Tous, una de les primeres persones que constituïren l'associació d'OCB. Es per això que creim adequat que sigui ella qui ens expliqui el significat d'aquesta I Setmana gastronòmica i la transcendència i continuïtat que pugui tenir.

-Com va sorgir la idea d'organitzar aquesta setmana de gastronomia?

-Va sorgir un bon dia d'estiu que jo cavil·lava i em va venir al cap aquesta idea. Sempre m'ha agradat molt la cuina, consider que és un art, la decoració d'un plat és creació, és cultural... Això em va decidir a organitzar aquesta setmana.

Per la Mare de Déu d'agost, que era a Campos, vaig exposar la idea a en Francesc Pomar, aprofitant l'amistat que ens uneix, i em va dir que hi participaria; és a partir d'aquí que vaig tirar endavant i a tots els de l'Obra els va parèixer bé.

-Hi ha hagut dificultats per a la seva realització?

-Cap ni una, tot han estat facilitats. Vaig conversar amb en Bernat, al regidor de Cultura, i la idea li va parèixer molt nova, que no s'havia fet abans, i em va dir que l'Ajuntament patrocinaria la setmana. I per qüestió dels locals tant a Ca'n Lluquet com a la pastisseria Ramis foren molt amables i no em posaren cap dificultat. El fet d'haver elegit l'obrador d'En P. Ramis és perquè és el més gran de Llucmajor i hi cabia més gent, a més a més ens va oferir el seu restaurant "Gran Via" per a la demostració de cuina.

L'únic problema ha estat el de les places d'assistència limitades, si hi haguessin hagut molta gent no s'hauria aprofitat el temps, no s'hauria vist la feina, es tractava d'una classe pràctica, no d'un dictat de re-

ceptes.

-Quines persones han col·laborat?

-Va encetar la setmana la conferència "La cuina mallorquina, una senyora elegant" per n'Andreu Manresa, periodista i que a més sempre ha fet comentaris sobre cuina.

En Francesc Pomar de Campos, conegut de tothom, és considerat per molts com el pastisser millor de Mallorca, va venir dos dies, per fer demostracions pràctiques de rebosteria dolça i salada.

Na Margalida Alemany, professora de cuina del Centre Social "Ca'n Tàpera", és una al·lota d'Andratx, néta de Madò Sebastiana de ca s'Escolà, una cuinera molt bona que feia el menjar quan venia n'Alfonso XIII. A Na Margalida li



demanarem que ens fes plats de cuina mallorquina antics, plats que s'han perdut.

I en Jaume Mesquida, de les bodegues J. Mesquida de Porreres, és un anòleg, un gran coneixedor dels vins, juntaments amb la seva conferència de cloenda ens va deleitar amb una degustació dels seus vins.

-Tindrà continuïtat la I Setmana Gastronòmica?

-Si hem posat 1a. setmana és per poder fer la 2a, valdria la pena poder fer una 2a. o una 3a. setmana sobretot per als qui no es pogueren incloure en el primer torn. No es repetiria el mateix programa ja que és millor fer coses noves. Per

Nadal es podrien fer torrons i coses relacionades amb les festes nadalenques i sempre pensat en les receptes antigues de Mallorca.

Això és un camp inesgotable, es podrien recollir aquelles receptes que tenen molts a dins ca seva de les nostres padrines, aquells escrits tan graciosos amb paraules afegides... —no és que fossin més beneïtes, és que no havien anat a escola, però en sabien de fer coques!—.

Es podria fer un concurs de sopes i altres coses. Se'n podrien fer de setmanes, perquè així tots poguessin participar!

Coloma Julià.



**Maderas  
ramon, s.a.**

**ALMACEN Y OFICINAS:**

**Ctra. Llucmajor-Porreras, Km. 1**

**Teléfono 66 08 37**

**LLUCMAJOR (MALLORCA)**

**ALMACEN:**

**Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05**

**MANACOR**



## El nou Superior del Convent

A la comunitat franciscana de Lluçmajor ha arribat un nou pare superior, el bunyolí Francesc Cabot qui substitueix en el seu càrrec Miquel Fornés.

Nat l'any 1934, Francesc Cabot va fer el batxillerat a Inca, on inicià també els seus estudis de Filosofia. Després d'estudiar Teologia a Roma va passar sis anys a Viena,

on cursà estudis de Pedagogia i Antropologia a la Universitat. A Madrid fou el director d'una residència d'estudiants. Passà pel col·legi de Palma i ha estat a la Porciúncula els darrers tretze o catorze anys.

"Feia diferents assignatures: Religió, Filosofia i Llatí a batxiller i Dibuix, al qual tenc afició, a EGB".

-Per què va ingressar dins l'ordre franciscà?

-De petit vag començar a la Porciúncula estudiant "Humanitats", i, simplement, vaig quedar. Ara aquesta manera de fer frares no s'entén. Sense haver-hi cap pressió, així com altres sortiren del seminari jo hi vaig continuar, i puc dir que en això hi veig el camí de Déu, així com altres el veuen

en el matrimoni, per exemple.

-Si existeix una manera de viure franciscana, o un franciscanisme, vostè com el definiria?

-M'agrada la pregunta. En poques paraules seria dir a les coses lo que són, al pa, pa, i al peix, peix. Acceptar la vida tal com ella és, anar alerta a desitjar massa, principalment a posseir massa, limitar les nostres pretensions i procurar fer bé a tots, dur PAU i BE per tots, és el missatge de Sant Francesc. És la forma de viure evangèlica, dir sí quan és sí, quan és no, no; no judicar, acceptar les coses tal com vénen, viure d'una forma senzilla... Això és mal de fer, no vol dir que jo ho faci. No és tan senzill.

-I Lluçmajor, per què?

-Perquè m'hi han enviat. Ho trob una vida molt distinta i m'hi vaig acostumant a poc a poc.

-A més de la de superior, tindrà alguna altra tasca entre nosaltres?

-Les classes de Religió a sisè i setè, i les de llengua castellana a sisè, setè i vuitè.

-Se pot relacionar la seva venguda amb la del també bunyolí Miquel Batle i amb l'aire renovador que s'ha anat introduint en el col·legi?

-No, no hi ha cap relació. No sé si m'han enviat per dur cap aire renovador, procurar fer les coses d'una manera personal i no rutinària, respectant les tradicions i el parer dels altres.

-Quins altres canvis hi ha hagut als franciscans de Lluçmajor?

-El pare Miquel Fornés, l'han destinat a la nostra parròquia de Madrid, i a les seves cartes diu que enyorà molt Lluçmajor. També hi ha hagut canvis a Cura i a la Porciúncula.

CRISTIANISME AVUI

-Qui és el cristià i quin és el seu paper en el món d'avui?

# grafimut

## IMPREMTA - PAPERERIA

Bisbe Taixaquet, 60 - Telèfon 66 00 69

LLUCMAJOR

Materiales Construcción

# Amengual

glassi  
color



FABRICADO POR FORMICA ESPAÑOLA S.A.

ALMACEN:

Ronda Migjorn, 154

Teléfono 66 09 59

LLUCHMAYOR (Mallorca)

-Me feis unes preguntes molt grosses. Cristià és aquell que vol fer present Jesucrist al seu redol. Però això és una resposta tan ampla, tan ampla com homes hi ha al món: Sant Francesc ho va fer d'una manera. El que treballa a un taller ho fa d'una altra.

-I el paper del clergat d'avui?

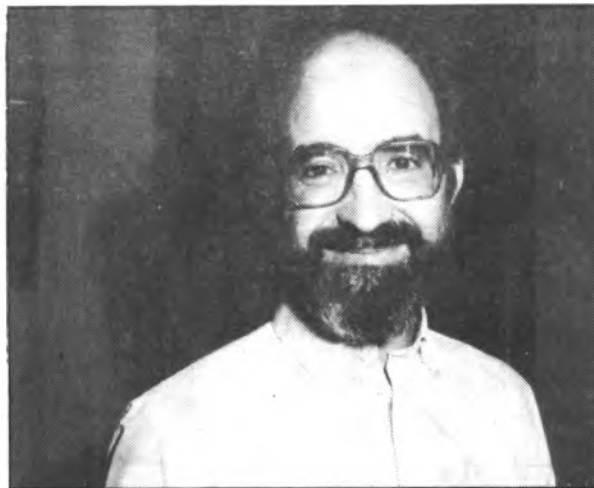
-Ja no se pot fer una divisió tan grossa com la que s'ha anada fent, prova d'això és que l'hàbit va desapareixent, i a molts de textos del Concili es parla del sacerdoti del poble. Crec que la tasca del clergat és donar testimoni i estendre el Regne de Déu. Però això també és tasca dels laics.

-Com veu vostè l'actual crisi de vocacions?

-Té aspectes positius i negatius. Perquè aquesta nova Església anunciada al Vaticà II se pugui anar fent realitat hi ha hagut d'haver un canvi radical dins la sensibilitat del clergat, que havia de reaccionar davant la problemàtica de l'Església. La crisi ha servit de purificació, ha duit humilitat. L'Església, reduint les seves forces ha passat d'esser un gran poder a esser un servici. També s'ha de dir que augmenta el nombre de candidats a la vida religiosa.

-I, segons vostè, quines són les causes d'aquesta crisi?

-Les causes de la crisi són molt complexes, però, en part, es poden cercar dins l'actual secularització de la vida i l'exaltació de valors purament materials. També hi pot influir



l'actual inseguretat de l'Església a l'hora de distingir lo evangèlic de lo no evangèlic, això frena al jove.

-Celibat i sacerdoti femení?

-Són temes històrics, i no vol dir que amb el temps no canviïn. Si la dona és un ésser tan humà com l'home no veig perquè hi ha d'haver problemes pel fet que accedesqui al sacerdoti. Encara que s'hauran de desmuntar molts de prejudicis, no hi ha cap argument teològic en contra, ara, arguments de tradició, d'història, etc... sí. I en quant al celibat, lo mateix.

#### LA MORAL SEXUAL CATOLICA

-Predica l'Església una moral sexual repressora de la personalitat o discriminatòria de la dona?

-Es ver que dins l'Església hi ha gent que pensa així. Ara bé, més que dir "això és pecat, això no", el que s'ha de fer és mirar la intenció, la

malícia, amb què s'obra. Encara queden restes d'això que ara deis, però la moral sexual va canviant.

-Com veu el Concili Vaticà II dues dècades després? Troba que ha quedat en simple renovació exterior o hi ha hagut un canvi profund?

-Jo no som pessimista, n'hi ha que diuen que el canvi ha estat purament exterior, però hi ha hagut un verdader canvi de mentalitat dins l'Església, encara que això és mal de mesurar. Sí, encara queden molts d'aspectes del Concili que desenvolupar, però poden venir, perquè hi ha hagut un canvi gros en la forma d'enfocar-ho tot dins l'Església.

#### LA TEOLOGIA DE L'ALLIBERAMENT

-Què opina de la Teologia de l'alliberament?

-La teologia de l'alliberament és el crit, la forma de pensament i lluita pacífica d'un poble que se troba trepitjat. Com que

nosaltres vivim una circumstància diferent, jo no crec que des d'aquí la poguem entendre, però crec que si me trobàs dins aquesta situació en seria un adept.

-Idò, és més social que religiosa?

-Es social i religiosa, perquè ha sortit d'allò que en diuen "comunitats de base", de grups del poble que se reuneixen per celebrar la seva Fe. En la seva circumstància de pobresa i opressió l'evangeli els ha estat un camí per l'alliberament.

Ara podríem dir, "per què des de Roma l'han frenada"? Jo no ho sé, però hem de dir, que pot haver-hi forces, potser marxistes, comunistes, lo que sigui, que, tal volta, hagin intentat apoderar-se d'aquesta força del cristianisme; però el cristianisme en principi era un comunisme, no en el sentit actual, però sí en el sentit de posar en comú, de compartir.

-Hem sentit dir que té vostè inclinacions pictòriques?

-Sí, pint quadres, també faig aquarel·les i ceràmica. Ni som ni pretenc esser un renovador, faig pintura un poc expressionista, però a mi i al públic ens agrada també el paisatge i això me serveix per guanyar quatre doblets. Però vendre un quadre és, a més, una satisfacció personal.

-Podrem veure prest pintures seves?

-Sí, dia onze exposaré al celler del col·legi que ara hem arreglat i fet net.

Miquel Mut  
Antoni Llompart

## OPTICA MONSERRAT

(Optic Diplomat)  
Taller propi

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10

## NOVETATS MONSERRAT

Confecció, gènere de punt  
perfumeria, llenceria i articles  
per a bebé

Plaza España, 4 Tel. 66 05 10



(LOCAL CLIMATITZAT)

**MENJARS CASOLANS**

Especialitat en: Sopes de matances, arrós brut, porcella rostida, xot rostit i pollastre a l'ast.

**\*PREUS ESPECIALISSIMS PER A BANQUETS DE:**

Noces, comunions i reunions socials

---

**PROVI LES NOSTRES DELICIOSES HAMBURGUESES  
"PINXOS", "PEPITOS" I LA GRAN VARIETAT DE  
TAPES**

---

**APARCAMENT PROPI**

**OBERT TOTS ELS DIES A EXCEPCIO DEL DILLUNS  
HORABAIXA**

**GRAN AMBIENT PER A TOTS ELS GUSTS I EDATS**

*Avd. Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR*



## Entrevista a Joan Maimó, ex-president d'UM

En Joan Maimó, president local d'UM i membre fundador d'aquest partit a Lluçmajor, va esser el primer secretari electe, home de confiança d'en Guillem Aulet, secretari electe de la Sectorial de Cultura de la seu central del partit, i home que segons pareix ha duit a terme una tasca important dins UM, ha estat expulsat del partit, segons s'ha publicat a la premsa provincial i ell mateix ens ho confirma en aquesta xerrada que hem tengut amb ell.

-¿Vols explicar-nos un poc la història de tot aquest afer?

-Tot aquest rebumbori que ha desembocat en la meua expulsió del partit, té les arrels des d'abans de les eleccions i de formar-se el primer comitè local, quan només estàvem constituïts com a gestora, en Guillem Aulet (q.e.p.d.) en J.J. Maestre, en Rafel Juan, en Josep Bezares, en Gabriel Coll i jo mateix.

A pesar de les promeses que ens havien fet en Jeroni Albertí i en Pere Llinàs quan tenguérem els primers contactes que tendríem en tot i per tot, autonomia des de Ciutat i sense consultar a ningú, es va produir, per la porta falsa, el desembarc d'en Miquel Clar i en Joan Puigserver, que vengueren amb la fitxa feta i acceptada i amb la condició que en Puigserver havia d'esser inclòs en les llistes electorals i en Clar com a candidat al parlament, quan ambdós encara eren membres de l'Ajuntament i d'UCD. Hi va haver protestes per part de TOTS, protestes que es varen fer constar en acta i comunicades a Ciutat, les quals tengueren el silenci com a resposta.

En el temps que va durar la campanya ja hi va haver discussions perquè creien aquests dos personatges que se'ls marginava, fins al punt que vàrem haver de repetir una tirada de programes electorals perquè la fotografia del Sr. Clar no havia quedat prou bé, això darrer no obstant no passà de ser una anècdota que no serveix sinó per il·lustrar al

públic sobre com anaven les coses.

Fetes les eleccions, amb els resultats per a tots coneguts i ja constituït el Comitè Local, les protestes tornaren esser perquè no s'havia inclòs al Sr. Puigserver en el Comitè, i se sentí altra vegada marginat. Com a conseqüència dels resultats electorals es varen dividir les opinions del Comitè en dos grups, uns que pensaven que en Miquel Manresa havia de ser batle i els qui creïem que no. Férem consultes a Ciutat pensant en el millor del grup i essent com érem conscients de la nostra poca experiència política, cercàrem aprofitar l'opinió dels que tenien aquesta experiència. Les paraules de n'Albertí i per tant el seu consell, foren "NO ho faceu a això perquè rebreu clotellades de la dreta i de l'esquerra".

Com he pogut comprovar després, els vertaders polítics, per tal de no perdre cap vot diuen a tots el que cadascú vol sentir, i l'únic que els enlluerna és el poder i els qui l'ostenten, als altres només els utilitzen quan els han de menester. Aquesta és sintetitzada la història del que ha passat, per contar-ho tot necessitariem tota la revista.

-¿Però així i tot pareix que totes aquestes divergències, no varen esser suficients per a provocar la seva expulsió?

-No, saben molt bé nedar i guardar la roba, però tot això anava sumant punts en contra meua. A totes les reunions a què em convocaven jo era gairebé l'únic que discutia els plantejaments del president o del secretari i això sobretot en públic no els agradava ni poc ni gens, el que volen no és gent que pensi per si mateixa si no escolans que diguin amèn a tot. Aquesta és la manera de gaudir càrrecs per esser personatges importants.

-¿A què va esser degut que vostè publicàs els dos escrits, un en el diari EL DÍA i s'altre a la nostra revista que pareix esser que han estat la gota que ha fet vessar el tassó i ha provo-

cat la seva expulsió?

-Bé, jo he dit sempre que he volgut manifestar la meua opinió, perquè d'altra forma, no crec que tenguí sentit pertànyer a cap partit i si no t'escolten i fan la seva i cara a cara et donen la raó per després fer el que els convé i veus que t'aparten perquè no els destorbis, de qualche manera s'han de dir les veritats que tenguís per dir. Però aquest tema dels escrits no és més que la tapadora o l'aferrall on s'han aferrats per portar-me al Comitè de Disciplina, amb tot i això m'han acusat de 5 faltes que no han pogut provar i de les quals vaig demanar en el plec de descàrrec que se'm donassin proves d'haver-les comeses. La resposta va esser textualment: "Rebutjar les al·legacions a), c), g) i h) de l'esmentat plec d'al·legacions per a considerar-les subsidiàries de la infracció que contempla l'apartat d) de l'article 48.

Un altre comentari me reix l'actuació del Comitè de disciplina, que a una falta semblant comesa per un personatge l'ucmajorer afiliat al partit però de la seva corda política se li va imposar la pena d'AMONESTACIÓ VERBAL. Vet aquí com se fan les coses, com en els millors temps de la dictadura primer "el Caudillo" fa el decret i després li donen apariència legal dictant sentència el Comitè de Disciplina. Paraules del senyor Vidal secretari d'UM quan em va demanar que dimitís, foren que m'aconsellava la dimissió per evitar que el Comitè de Disciplina m'hagués d'expulsar.

-Se diu pel poble que vostè ha tengut molt a veure amb la crisi recent del nostre Ajuntament i concretament que el nou regidor Guillem Barceló es declaràs independent, sortint de la disciplina d'UM ¿Es veritat?

-No he fet res més que donar la meua opinió a qui l'ha volguda escoltar. Me solidaritz completament amb la postura d'en Miquel Manresa. En quant a Guillem

Barceló, crec que té prou criteri per saber el que li convé, si no vol que el manipulin crec que ha fet el correcte, jo hauria fet el mateix.

-Així ara vostè no pertany a UM ni a cap altre partit. ¿Què pensa fer, es retira de la política activa?

-No crec que mai ningú es pugui retirar de la política és cosa de tots. a UNIO MALLORQUINA, encara que SENSE militància hi seguiré pertanyent, però no a la UM d'ara si no a la UM que fundarem a Lluçmajor amb en Guillem Aulet i un grup de gent que creïem que les idees que ens explicaven de mallorquinisme, de nacionalisme, i de defensar "LO NOSTRO", tots pensàvem llavors i jo almanco ho continuu pensant encara que aquelles idees valien la pena esser defensades i portades endavant i per això lluitaré ara i sempre, el que vull aclarir és que el grup inicial quan parlàvem de "LO NOSTRO" pensàvem que era el de TOTS i per a segons quines persones ha resultat esser el seu particular.

-¿Vol dir res que no li hagi preguntat?

-Sí dues coses, la primera, que voldria aclarir que a través dels meus escrits publicats, tant a nivell local, com provincial, no he fet sinó criticar l'actuació política dels qui han volgut fer la seva i dir també que en cap moment m'han mogut qüestions personals sinó assabentar el poble del que passa i de les actuacions dels polítics, però, repetesc, que a nivell personal he procurat ser just i neutral, si ho he aconseguit o no això no som qui per jutjar-ho.

La segona és agrair a la revista la oportunitat que em donau de despedir-me dels meus companys del partit i dir-los que des d'on estigui sempre me tendran a la seva disposició, així com donar les gràcies a tots fent-los arribar una forta abraçada d'amic.

I. Barceló.

# AUTO-ELECTRIC *Barcelonà*

Ronda de Ponent, s/n. - Pedro A. Mataró, 55

Teléfono 66 01 70

LLUCMAJOR (Mallorca)



Venta y asistencia  
técnica de los productos:

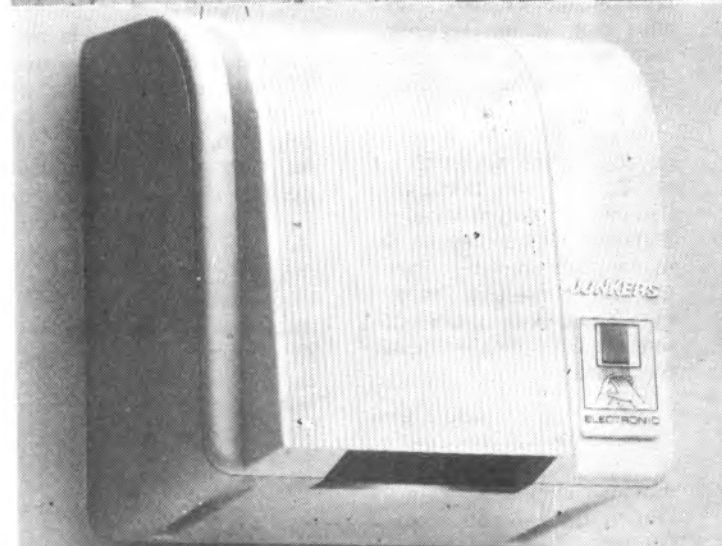
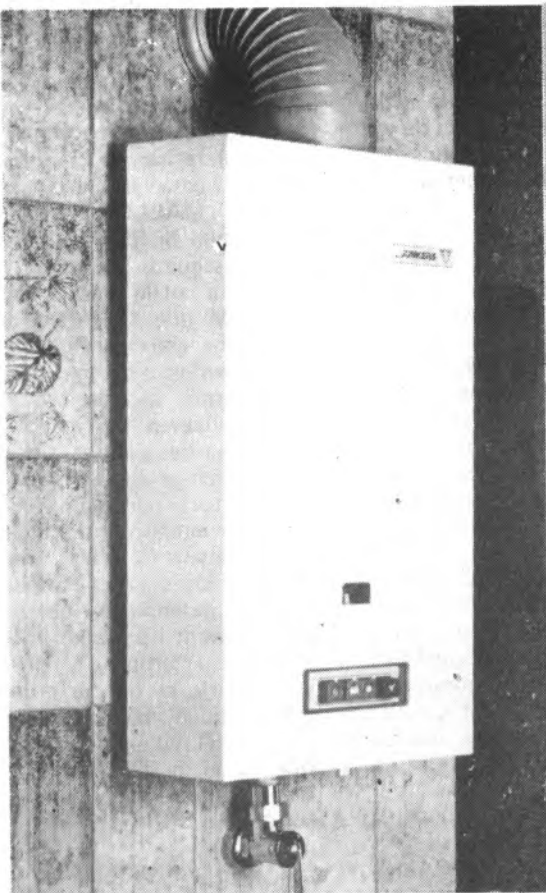
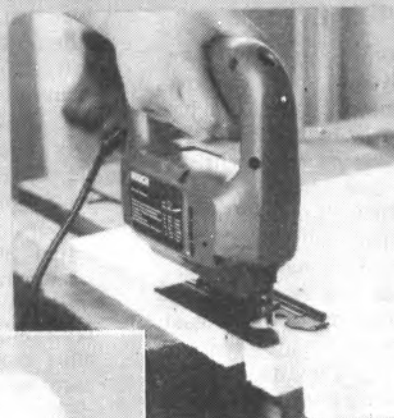
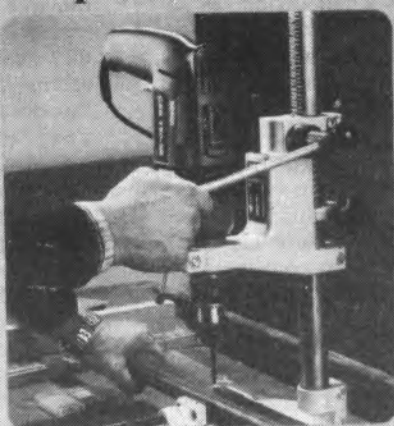
BOSCH  
Automóvil

BOSCH  
Herramientas

BLAUPUNKT

Calentadores  
JUNKERS

## Herramientas Bosch para el »Bricolage« en aplicación



**Secadores de manos**

**JUNKERS**



**BLAUPUNKT**



# Un centre de preparació maternal a Lluçmajor

Fa pocs dies que s'ha obert un centre amb la finalitat d'informar i cuidar totes les dones en període de gestació i que aviat seran mares.

Aquest tipus de centre omplirà un buit tant pel que respecta a Lluçmajor com per als pobles veïnats. No queda-

va més remei que anar a Ciutat per gaudir d'aquest servei i és per això que na Maria Aina Garcés, de Palma i na Catalina Serra, de Lluçmajor -comares- s'han embarcat amb l'aventura d'obrir aquest Centre de Preparació Maternal al carrer d'En Rigo, 73.

-¿Què és un centre de preparació maternal?

-Es un lloc on s'informa, prepara i cuida la dona embarassada. S'informa de tots els temes relacionats amb la gestació i dels fenòmens que es produeixen durant l'embaràs, el part i el post-part i també de la planificació familiar i orientació sobre aquest aspecte. Es prepara físicament la dona, perquè tenguí les condicions òptimes per al part, mitjançant exercicis gimnàstics per afavorir aquest fenomen natural i per ajudar a cuidar el seu físic i el seu benestar psíquic.

-Qui se'n fa càrrec d'aquests centres?

-Són les comares les més indicades per a aquesta feina, perquè estan en contacte amb l'embarassada durant tot el període de gestació i la seva missió és la de fer fugir la por al part.

-Com va sorgir la idea de crear-ne un a Lluçmajor?

-Vàrem partir de la idea que totes les coses estan centralitzades a Palma, que tota la gent dels pobles han de davallar per qualsevol cosa i per tal d'evitar una mica aquesta situació vàrem pensar de fer-lo aquí, de manera que la gent de Lluçmajor, Campos, Porreres, Montuïri, Algaida, etc. pugui optar

més fàcilment d'aquest servei.

## ES TRACTA DE PERDRE LA POR.

-Què faran les embarassades durant el procés de preparació maternal?

-Intentarem donar a conèixer tot el que és un embaràs i un part, per tal de fer fugir la por. Davant un part imminent la dona habitualment té por, no està preparada, no sap què li passarà, es tracta de descifrar per a ella aquest jeroglífic. Farem xerrades d'orientació i informació, passarem

àudio-visuals relacionats amb aquest tema i farem una gimnàstica suau, sempre al terra i sense aparells, amb uns exercicis característics per a cada mes. Ensenyarem mètodes de control i tècniques de relaxació i ja cap als nou mesos les dones, a punt de complir, escenificaran el part, amb un tipus de respiració diferent i uns exercicis útils i familiars a l'hora de parir.

-A partir de quin mes de gestació poden venir?

-Els tres mesos darrers són els adequats, abans no és aconsellable cap tipus de gimnàstica, i començar

més tard dels set mesos té el perill de no poder seguir tots els esquemes a un pas ordenat.

-Què els diríeu a les dones que esperen un infant?

-Que així com les dones d'abans no se'n preocupaven del seu període de gestació, ara és molt important que se'n preocupin, que trobin respostes a totes les preguntes plantejades sobre el seu embaràs i que no sempre trobaran a les revis-tes.

Estam disposades a escoltar i a ajudar en tot allò que es pugui a dur un embaràs ben duit i a aconseguir un part feliç i no traumatitzant de cara a un altre embaràs.

En principi tindrem obert els dimarts i dijous de 5 a 7 de l'horabaixa, però sempre ens adaptarem als problemes de cada dona, com pugui ser l'horari de feina.

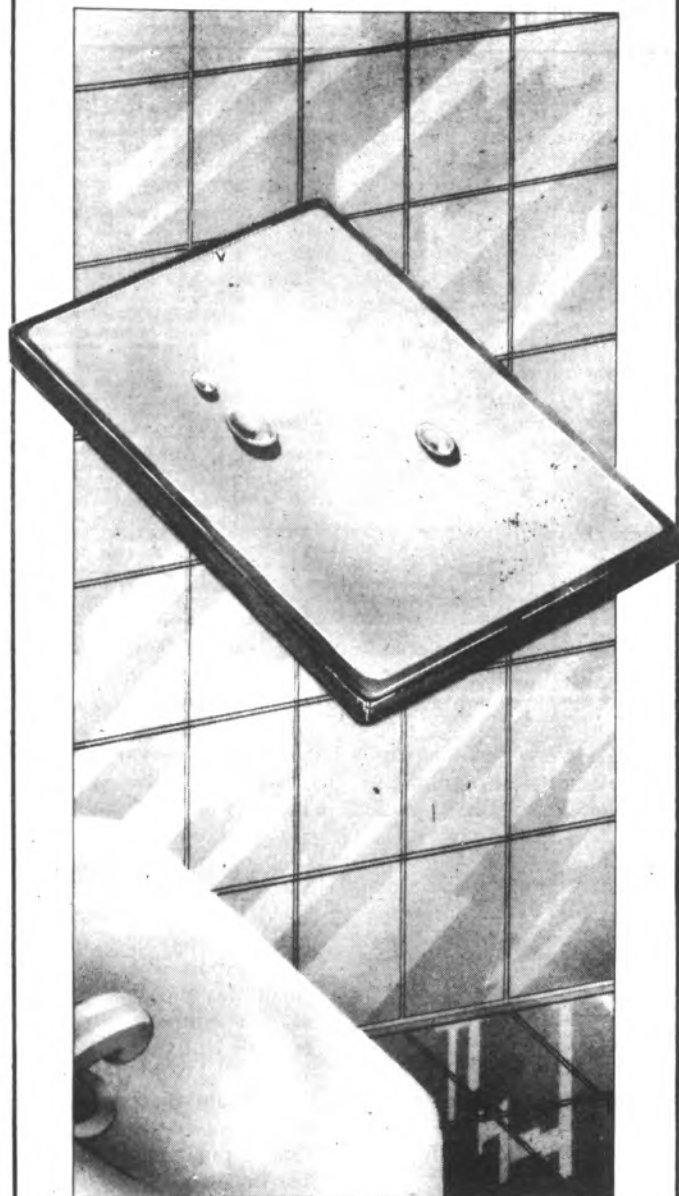
Així totes les interessades us podeu informar i inscriure personalment al carrer d'en Rigo, 73 o telefonant al núm. 66 24 90, tots els dimarts i dijous de 5 a 7 de l'horabaixa.

Coloma Julià.





*Armonía y Calidad  
a su "Servicio."*



*Lisa y llanamente.*

**PREFAMA**  
Materiales de Construcción

Exposición en Palma:  
C/ Archiduque Luis Salvador, 84  
T. 25 16 31 - 29 29 97

Almacén:  
Gran Via Asima, Manzana 17, Solar 14  
Polígono Son Castelló, (La Victoria)  
T. 29 40 04

Llucmajor:  
C/ Pedro Roig, 29  
T. 66 01 50 - 66 01 54

Arenal:  
Carretera Militar, 522  
T. 26 22 38

Cala d'Or:  
Auda. Bienvenidos 17  
Tel. 65 77 32

It vos

**CARTES**

C: Esperança, nº 2

Sr. Director.

Le ruego que publiquen esta última y definitiva carta por mi parte, en respuesta a las acusaciones del Sr. Abellán. Aunque consciente de que podría molestar a algún que otro lector de su revista por utilizarla como correspondencia personal, pero tampoco quisiera que se pensase de que "Quién calla otorga".

Gracias.

Sr. Abellán comienzo estas líneas casi en el mismo punto en que dí por terminada mi última carta.

No, no hubo ningún santo que predicase su montón de injurias. Aquí el que predica es usted y a no ser que algún día lo beatifiquen, no se tendrá constancia del hecho. No señor Abellán, todavía no he asimilado sus lecciones ni sus consejos, pues lo que usted dice que sus camaradas le cuentan sobre mí, es precisamente lo que algunos de ustedes, incluido los dos inspectores que usted mandó a casa, me han aconsejado en unas cuantas ocasiones. Además como es que usted cree todo lo que le cuentan, por favor señor presidente que el alto cargo que usted ostenta no es para andarse con ligerezas; infórmele, indague y proceda en consecuencia que ladronzuelos como yo pueden ser denunciados, claro que lo que usted tendría que denunciar es el montón de cosas imaginarias que tiene almacenadas en su cabeza.

Supongamos, cosa que no es cierta, ni pretendo vencerle de ello, que conociera al tal Sr. ANONIMATO, ¿qué pretende que yo haga?, si a usted le escuece las cosas

que este señor ha escrito sobre usted, averigüe quién es, y haga lo que mejor le plazca, eso es cosa suya, no mía.

Supongo que los señores PICAS que poseen palomos buchones mallorquines, los tienen para algo más constructivo de lo que usted me acusa, aunque si mal no recuerdo, para demostrarme cuan peligrosas estas aves, cosa que yo no le creí, usted se tomó la molestia de contarme que en una de sus visitas a uno de sus compañeros, éste atrapó en su presencia siete palomos, ¿lo recuerda Sr. Abellán? ¿lo denunció usted o hizo la vista gorda porque estaba colaborando en la limpieza de la Iglesia que a ustedes tanto les beneficia?

Miré Sr. Abellán me podría extender mucho más pero no creo que el apartado carta de esta revista la debamos emplear para nuestras discusiones. Yo solamente quise dejar constancia que estoy en desacuerdo en que eliminaran unas pocas palomas, y por supuesto otras aves, que se refugian en la Iglesia, hecho que usted ha confirmado en parte. Todo lo que usted ha añadido al asunto, lo propio sería que recurriera a la ley y lo denunciara. ¡no le parece!

Vicente Tovar.

*N. de la R.- En vista que aquesta polèmica mantenguda pels Srs. Tovar i Abellán ha arribat a un punt en què ja se circumscriu quasi exclusivament al terreny personal i que tots els arguments de la discussió ja han estat exposats, la Redacció creu oportú donar-la per acabada pel que respecta a les cartes a "Llucmajor de pinte en ample".*

# **LA FUNERARIA SASTRE, A LLUCMAJOR**

L'any 1969 començarem a donar-nos a conèixer a Lluçmajor. El nostre treball consistia a fer clients per a la Companyia que representàvem, i donar un servei funerari superior al que es donava aleshores.

Els llucmajorers notaren la diferència i es feren bastant clients, vàrem passar de 114 pòlisses l'any 69 a 530 l'any 80.

Però el problema que teníem era que el servei funerari venia de Santa Maria i això suposava un problema de temps.

-S'ha pogut superar aquest problema?

-Sí, ara estam instal·lats a Lluçmajor, al carrer Antoni Maura, 57-B i des d'allà se serveix al client.

-Només donau serveis de la companyia de Ntra. Sra. de Lluch?

-També feim serveis particulars i els d'aquesta esmentada companyia.

-En cas de necessitat els vostres serveis, com ens podríem posar en contacte amb la Funerària Sastre?

-Tot el qui estigui interessat es pot dirigir al carrer A. Maura, 57-B, o per telèfon al no. 66-15-71 a qualsevol hora explicant l'adreça del difunt i la classe de servei que prefereixen.

-Quants de tipus de serveis teniu?

-En tenim de diferents classes: n'hi ha d'econòmics i de menys econòmics, depen del model que hom elegeixi.

-Amb quin personal comptau?

-La Funerària Sastre compta amb quatre persones amb una experiència de més de vint anys.

-La seu de la Funerària Sastre és a Santa Maria...

-Sí. Allà tenim una funerària, un edifici de dues plantes de recent construcció dedicat exclusivament a funerària i consisteix en el següent: a la planta baixa

hi ha cotxera per a cotxe fúnebre i dues furgonetes auxiliars, cambra de desinfecció, dutxes per al personal, rentat-cotxes i guardarrobes. A la part superior hi ha el magatzem, taüts i mostruari per al públic i tant la planta baixa com el pis estan enrajolats fins al sòtil, tal com indiquen les lleis sanitàries.

-Totes les funeràries compleixen aquests requisits d'enrajolat, dutxes i cambra de desinfecció?

-Noltros tenim coneixement de les Pompes de Palma, d'Andratx, Manacor i la Funerària Sastre.

-I la resta?

-Creim que no estan en condicions sanitàries per a

donar aquests serveis funeraris.

Ens satisfà de saber que la Funerària Sastre té una delegació a Lluçmajor oberta les 24 h. del dia i que reuneix les condicions necessàries per donar els serveis funeraris amb personal experimentat i utensilis necessaris per a aquest fi.

## **SERVICIOS POMPAS FUNEBRES Funeraria SASTRE**

**Atendemos:  
Servicios Particulares  
Y  
Servicios de Compañía**

**Servicio permanente en LLUCMAJOR:**

**Calle Antonio Maura, 57 - B**

**Teléf. 66 15 71**

# BARCELO

**ESPECIALITAT EN FRUITES  
I CARNS FRESQUES**

C/. Monestir, 7 - Tel. 66 06 37 - LLUCMAJOR

**MIQUEL MAS**

Carrer Ciutat s/n - Tel. 66 01 25 - LLUCMAJOR

Servei Oficial





## Gent de la vila

# L'amo En Tomeu Amorós, un foraviler de bon gust

L'amo En Tomeu contestí, de Ca n'Amorós, de 74 anys d'edat, i el seu fill Bernat Contestí, uns pagesos representatius de la foravila del nostre terme, ens parlaren l'altre dia, de la seva experiència com a pagesos i de la situació en què es troba el sector agrari, així com de l'ona d'inseguretat que pateix la nostra pagesia.

-Hem sentit a dir que vós sou un pagès molt remirat en quant a les races del vostre bestiar?

-Sí, som els únics de Llucmajor que tenim porcs mallorquins; ara en tenim pocs, tenim quatre truges i un verro. La raça mallorquina s'ha perduda, on n'hi ha més és a la banda d'Artà, a Ses Comunes, però ara les han venudes i no n'hi ha, hi havia vint-i-quatre o vint-i-cinc truges. A veïnat d'aquesta finca n'hi ha una altra que es diu Sa Cabaneta on hi ha deu o dotze truges, allà hi vaig amb freqüència a cercar un porcell per verro.

Abans teníem quinze o desset truges i un al·lot que veia a venir a onze anys i se'n va anar que en tenia trenta-dos o tres, quan quedàrem en Bernat i jo no posàrem ningú, —hem de donar molta feina a fer al tractor, i ens arreglam d'aqueixa manera—.

## LES OVELLES MALLORQUINES.

-En quant a les ovelles hem sentit dir que teniu la raça més pura de Mallorca.

-Tenim unes ovelles mallorquines, que segons diuen els entesos, les donen per les més seleccionades de Mallorca. Però... jo en veig que no són nostres que són tan bones com les nostres, que és allà on vaig a cercar xots per merdants, a Ses Comunes i a Sa Cabaneta; jo les considero les més guapes de Mallorca.

Es difícil conservar la raça. Jo vaig començar l'any 34 amb un anyell

d'Albenya i sis ovelles de Son Mendivil. Amb la guerra civil la guarda anava al baix, però quan me llicenciaren ja tenia quinze o vint ovelles ben fetes.

Altres temps la banda allà on hi havia més bon bestiar era a Manacor i a Artà.

-Com heu aconseguit una guarda tan bona com la vostra?

-Noltros triam les ovelles de joves, just deixam les més perfectes, i abans de tondre ja n'hem tornades rectificar un parell. Hem d'aconseguir que les ovelles no tinguin cap tara. O han de tenir tots els detalls... o... no han de tenir tots els detalls. I per aconseguir això han de fer un excés de sacrifici i voluntat. De les ovelles de Ca n'Amorós, de les més grosses a les més petites, no hi ha tres quilos, a no ser les ovelles que vàrem deixar l'any passat, que no estan fetes.

Hi ha una única ovella negra, però és negra que pareix que l'han embolada, i això és la vertadera ovella negra mallorquina, si no és negra envidriada... no és la que toca. A dins l'ovella mallorquina sempre hi ha hagut l'ovella negra; he vist, dins guardes grosses, haver-n'hi dues o tres. Són ben negres però normalment solen tenir un rotlet blanc a damunt el cap com una coroneta de capellà, però res més.

-Es molt difícil mantenir la puresa d'una raça com la vostra?

-Per tenir això, han d'ésser molt meticulosos. Hi ha una classe d'ovella que anomenen pollencina, i aparenta l'ovella mallorquina, però no ho és, i això engana. També va estar de moda fa deu o onze anys l'ovella manxega, però l'ovella manxega, és tan manxega... com jo capellà. Hi ha moltes ovelles mesclades. Jo presumisc que puc dir molt fort que jo sé què és una guarda d'ovelles mallorquines.

A ca n'Amorós tot quant semblen ho semblen per a les ovelles, i noltros en

lloc d'estrènyer la mà en els composts, al contrari en posam molts, però passa que el temps no ajuda.

## ANYS DOLENTS PER A FORAVILA.

-Sí. Pareix ésser que ha fet un parell d'anys dolents?

-Això és un desastre, fa tres anys que quasi no ha plogut, noltros l'altre any quasi no segàrem, l'any passat vàrem collir una anyada bastant regular i enguany no arriba a regular. La pagesia està molt malament i molts de pagesos se n'anirien si poguessin. No hi ha cap pagès a Llucmajor que se li donassin qualsevol jornal no abandonàs, tots se n'anirien.

-Sí, però no només és cupa del temps que la pagesia vagi malament?

-Els preus estan bastant per davall del que tocaria, els preus de foravila tenen alts i baixos, estan sotmesos a l'oferta i la demanda, però si tens un home a aplegar o a aixecar un enderrocall o a esmotzar, a veure si aquell home et davallarà el jornal o el te pujarà segons l'època?. Només se pot viure a fora vila aquell que fa molta de feina, que té bones finques i bones eines; a foravila puja més la corda que el bou, els preus van malament, llavors el factor no ploure també és determinant, i ara s'hi ha afegit aquest altre problema dels robatoris dels productes, d'aquesta gent que se passe-



ja i aplega tot quant troba.

## LA DELINQUÈNCIA A FORAVILA.

-No trobau que hi hauria d'haver més seguretat?

-Això voldríem tots els pagesos, perquè aquí només hi ha un guarda rural, jo he vist haver-n'hi tres, en tot Mallorca no se si n'hi ha catorze.

Foravila avui es troba bastant malament, la sequedat, la mala sortida dels productes, i la gran quantitat de temps que necessita per treure un mínim jornal, són uns dels factors més actius que contribueixen a la degradació del camp, i a més a més, la inseguretat que des de fa poc ve dessolant la pagesia, la qual ha fet que l'amo En Tomeu Amorós pujàs a l'actualitat de la vila aquests dies després d'haver estat víctima d'una agressió per part d'uns lladres nocturns, encara no descoberts. Són temes que necessiten d'una ràpida solució, tant per part dels responsables polítics com per part dels mateixos pagesos.

Miquel Mut  
Pere Torrens.

## CICLOMOTORES - MOTOCICLETAS - BICICLETAS TALLER DE REPARACIONES

*Ciclos  
Pou*

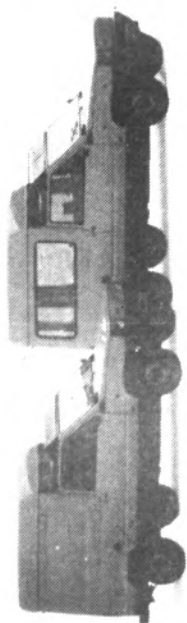


C/. Music Joan Xamena, 16

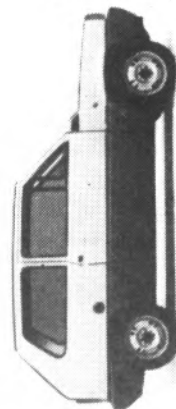
LLUCMAJOR



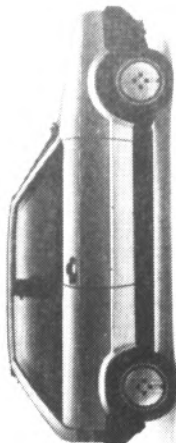
# GAMA 85



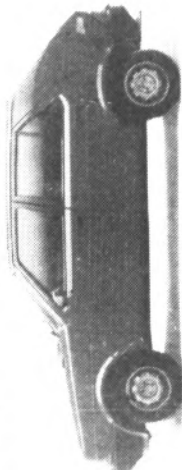
SEAT Trans



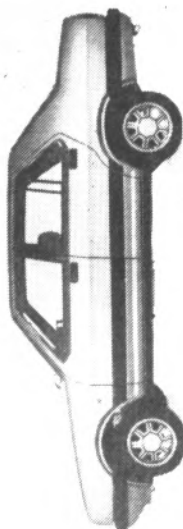
SEAT Panda



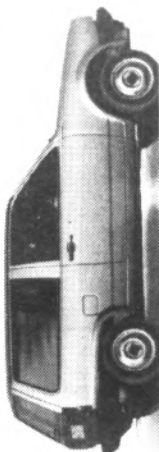
SEAT Ibiza



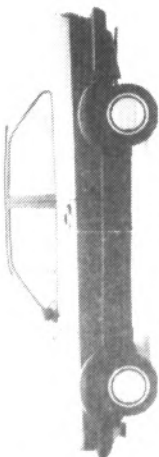
SEAT Ronda



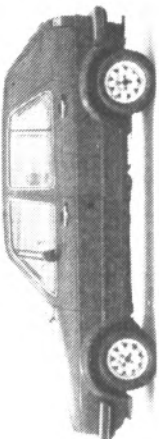
SEAT Málaga



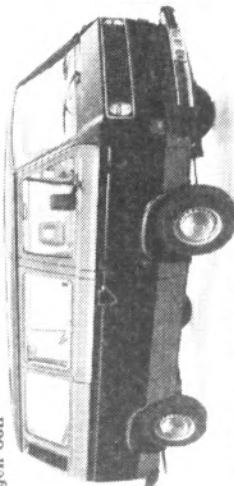
Volkswagen Polo



Volkswagen Classic



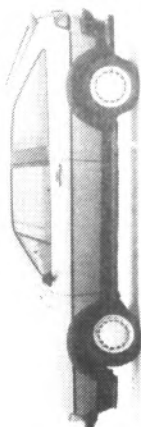
Volkswagen Golf



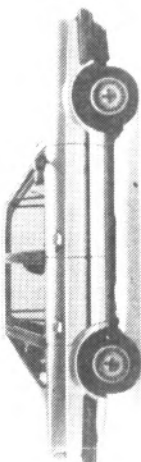
Volkswagen Caravelle



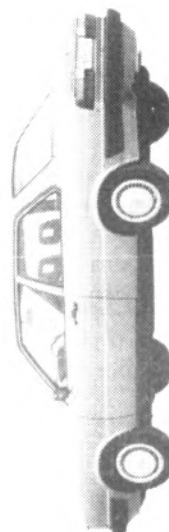
Volkswagen Passat



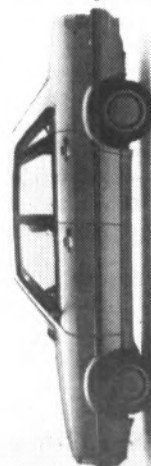
Volkswagen Scirocco



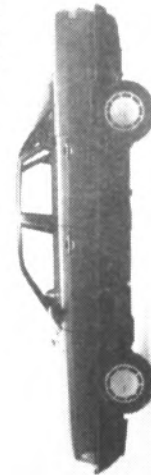
Volkswagen Santana



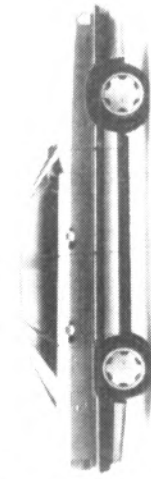
Audi 80



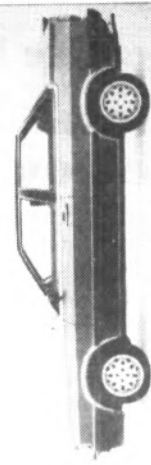
Audi 90



Audi 100 CD



Audi 200



Audi Coupé GT

# La retirada dels para-sols: una mesura popular!

Aquest estiu, un dels principals motius de polèmica ha estat els desacords entre diferents ajuntaments (Calvià i Palma) i els concessionaris de l'exploració de certes platges del seu terme municipal.

En la part que fa referència al conflicte que ha sorgit entre "Mar de Mallorca S.A." empresa concessionària de l'exploració de la Platja de Palma i l'Ajuntament de la mateixa localitat, s'ha vessat molta tinta. A causa de les discrepàncies entre les dues parts i les demandes de l'Ajuntament que es limiten a complir el contracte, els concessionaris retiraran les cadires i ombrel·les que hi havien posat de més i això va ser el detonador que va fer que esclatés la disputa.

Els comentaris, per part de la gent que es trobà amb la platja "remodelada" varen ser de tot tipus: uns deien que es motius pels quals l'Ajuntament de Ciutat posava traves a "Mar de Mallorca S.A." era per fer seva la concessió. D'altres, que el concessionari havien abusat, i amb un desaforat afany de lucre havien omplert la platja de cadires, cosa que no podien fer. D'altres, prenen una postura més moderada i entenen que si bé és veritat que s'havien passat es podia haver arribat a un acord amb l'Ajuntament i repartir-se les ganàncies de les cadires que excedien el nombre establert, la qual cosa representaria molts de milions de pessetes per a ambdues bandes.

També es manifestaren als diaris de Palma, diferents entitats i persones de la vida política i cultura mallorquina. L'Associació d'Hotelers de la Platja de Palma es va manifestar en contra d'aquesta mesura perquè els turistes demanaven para-sols a la platja i temia que es pogués lesionar la imatge turística de la zona.

El GOB es va manifestar a favor d'una platja el més verge possible. A

un diari un periodista afirmava que el que s'havia aconseguit era una platja plena de para-sols de colorins, la qual cosa era més antiestètica del que teníem abans, però també es manifestava en contra de l'ocupació de la platja, cada any més elevada, per part dels qui l'exploten.

A tots aquests punts de vista, nosaltres en voldríem afegir alguns més:

Cada vegada que es fica un para-sol a la platja, s'acota, de fet il·legalment, un tros de platja de la qual tenim dret a gaudir tots. Molts hem sofert i hem vist com els "educats" treballadors de "Mar de Mallorca S.A." han fet que alguna persona se n'annàs de l'ombra del para-sol, i si ha estat necessari, de mala manera. Aquest i no altre és el principal motiu pel qual, a part de qüestions estètiques d'interès turístic, aquesta mesura que per a certes entitats no és encertada, per part de la majoria dels usuaris de la platja sí que ho és.

I podem dir que ha estat una mesura popular, perquè ha vingut a tornar-nos els trossos de platja que, a poc a poc, però de cada any més, ens havien anat llevant, sota l'amenaça i intimidació d'uns personatges que



a títol personal o seguint les directius del seus patrons, no dubten a maltractar els banyistes —nacionals i estrangers— per aconseguir el màxim de beneficis possibles. I això també és una cosa que lesiona la bona imatge turística de la zona.

Una vegada exposada aquesta situació i les diferents opinions referents al tema, nosaltres demanem el següent:

¿No té l'Ajuntament de Lluçmajor un tros de "Platja de Palma", i per tant els mateixos drets que l'Ajuntament de Ciutat?

Un cop sembrat l'antecedent que les que hi són de més es poden fer llevar ¿ha fet alguna cosa per tornar als ciutadans el que ens han pres uns pocs negociants?

Si l'Ajuntament creu que és millor que hi hagi tantes ombrel·les i cadires ¿ha establert negocia-

cions amb l'empresa explotadora per aconseguir unes contrapartides econòmiques (que molt bé podrien invertir-se a S'Arenal per millorar la zona) i a més (i això creim que és prou important) garanties per part dels concessionaris que es respectaran els drets que tenen els usuaris a posar-se on vulguin a la platja sense ser molestats pels seus assalariats?

Nosaltres creim, a part de qüestions econòmiques i estètiques, el que és primordial sobretot és que s'aconsegueixi recobrar el dret que se'ns ha pres i que si s'arriba a un determinat esdeveniment sense aconseguir això, ben poca cosa s'haurà fet. Ho hauran arranjat els de dalt però el ciutadà que va a peu en continuarà sofrint les conseqüències.

**PEDRO  
CANTALLOPS  
LLADO**



**PINTURAS AUTOMOVILES**

Ronda Migjorn, 164 - Teléfono 66 08 89  
LLUCHMAYOR (MALLORCA)





**PEUGEOT  
TALBOT**

**TALLERES  
MARINA**

**AGENTE  
OFICIAL**

**VOS ESPERAM AL PASSEIG  
JAUME III, AL LLOC DE CADA  
ANY, AMB ELS DARRERS  
MODELS DE  
"FORÇA DINAMICA"**

Joan Ramon Clar  
Mestre de taller  
Carrer Marina, 104  
Tel. 66 05 21  
LLUCMAJOR

COMESTIBLES - CONGELATS

**CLAR**



**AQUEST ESTABLIMENT VOS DESITJA BONES FIRES**

**C/. Bisbe Taixaquet, 62 - Tel. 66 03 93 - LLUCMAJOR**

**Xerrades de cafè****S'altra processionària**

-Què tal ses Fires, com se presenten?

-Més o manco com l'any passat.

-No hi ha cap novetat?

-No és tan bo de fer posar novetats destacades a ses Fires, de lo que es tracta és que se conservi lo fonamental, amb una bona organització.

-Bé, però sempre s'ha d'afegir alguna cosa nova...

-Homo! ...Hi va haver una fumada molt nombrosa, fumadors amb pipa que se provaven qui tendria sa pipa més temps encesa...

-Bon assumpte! Es temps que se fuma en pipa, crec que s'està relaxat, tranquil, i no es pensa en vicis més dolents...

-També s'ha organitzat per primera vegada un concurs de pintura amb premis molt substancials.

-Com és ara?

-Dues-centes mil pessetes per als olis i cent mil per a ses aquarelles.

-No està malament, sobretot per als qui comencen.

-Ara que hi ha un ambient dins S'Ajuntament, que no crec que sia molt bo perquè ses Fires vagin bé.

-Sí? I, què hi ha?

-No s'entenen. Es d'Unió Mallorquina van molt desbarats, i tots paguen ses conseqüències.

-Es batle també?

-Es es més afectat. Diuen que ha estat moltes vegades a punt d'entregar sa vara.

-Jo crec que això passa perquè molts tenen més ganes de comandar que de treballar p'es poble.

-Quasi tots es polítics van per lo mateix.

-I sa veritat és que aquesta mala fama, amb actuacions com ses d'es nostres regidors, no se compondrà.

-Moltes promeses en temps d'eleccions, però després no se'n recorden.

-I, què me'n diràs, de sa feta d'es ple extraordinari.

-Me pareix que Don Toni va anar a cercar llana i va sortir tos. Li van fer una bona fermança.

-De totes maneres has de reconèixer que és un homo amb enteresa, que sap capejar es temporal.

-Més que capejar es temporal, jo diria que va fer es submarí, i a més, va beure aigua. Això

sí; té un do, com ses ànneres, que quan surten de sa bassa peguen una espolsada i com si mai s'haguessin banyat, ben eixutes i satisfetes.

-¿I què trobes a s'actuació d'alguns socis de sa coalició?

-D'això, preferesc no parlar-ne. Aquesta mateixa història ja va succeir fa dos mil anys.

-I jo que em pensava que només eren ses cuques de sa processionària que 'feien mal en es municipi...!

Un que escoltava

**CARNICERIA CHARCUTERIA****ZANOQUERA - GARCIAS****VOS DESITJA BONES FIRES****\*GRAN SURTIT DE PATES I FORMATGES D'IMPORTACIO****\*POLLASTRES FARCITS PER ENCARREC****\*OFERTES SETMANALS:****UNA OFERTA CADA SETMANA  
PROPERAMENT GRAN OFERTA  
SEGON ANIVERSARI**

**Feis els encàrrecs de les 20 a les 21 hores**

*Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 - LLUCMAJOR*

# La vida d'Antoni Faidella (I)

Joaquima Faidella

Es impossible narrar la vida privada d'Antoni Faidella sense fer menció dels PUTXINEL·LIS i viceversa. Ell va viure "de" i "per" la seva gran afició: ELS TITELLES.

El meu interès és, principalment, fer ressaltar l'art del GUINYOL, sobretot, a les mans del meu respectat i admirat pare. M'és molt grat donar a conèixer qualche cosa de la carta drígida a Antoni Faidella, per Armando M.B. de Escavia (Del Reino del Niño. Mendoza. Argentina) diu entre altres coses força interessants:

"El valor didàctic del teatre de teresetes és tan vast que aprofitant tots els camins que brinda al mestre poden tenir-se mitjans suficients per al desenvolupament integral de l'infant.

Harmonitzar un món de fantasia amb la realitat del treball i relacionar-lo amb el desenvolupament de totes les altres matèries del programa d'estudis és l'ideal, ja que l'alumne creu que juga i el mestre sap que ensenya".

El meu pare va valer-se d'aquest art més aviat comercialitzant-lo perquè no tenia altra font d'ingrés i com és natural atreïa mes la gent per l'art en si mateix que no pel contingut. No per això, quan anava als centres docents, deixava de representar arguments didàctics.

Després d'aquestes

paraules he d'advertir que em sento com obligada, com un deute, descalçar un poquet de recordances dels putxinellis "Els tres tranquils" i del seu creador.

## PARAULES D'AGRAIMENT

Tenia quatre anys i el meu caparró, girat a l'aire, ja mirava, des de dins l'escenari, del teatre de putxinellis del meu pare —el meu pare feia putxinellis— com manipulava les pepetes o nines. Com m'agradaven i que n'eren de formoses i es movien! En canvi la nina que la meua mare m'havia comprat a la fira per noranta-cinc cèntims no es movia. Quina llàstima...! Tant si li cantava com no, en mirava amb ulls fixos i em somreïa amb aquell somriure etern i restava quieta com un estaquirot. En canvi aquelles amb les quals jugaven el pare i les meves germanes es movien, parlaven, ballaven, jugaven, ploraven... Quan representaven "Un criat fidel", "El Perico", plorava i jo també... L'acomiadaven de la llar on l'havien recollit de menut en quedar orfe de pares. Pobre Perico meu! Tot plorant desconsolat, invocava la seva mare d'aquesta manera: —"Mareta meua que estau en el Cel, vetlleu pel vostre fill que torna quedar desemparrat".

Han passat cinquanta anys i a la fi he pogut abraçar el meu "Perico", aquell Perico a qui el



meu pare feia transmetre unes emocions tan reals, fossin divertides fossin dramàtiques. L'he abraçat fortament i li he dit a cau d'orella: —"Perico, jo només vull que facis riure, perquè plorar... plorar no cal".

Aquesta humil i breu biografia vull que serveixi per a honrar la memòria del meu pare que em féu hereva de la seva gran afició. Si l'he escrita, he de donar les gràcies al Sr. Gabriel Janer Manila per la seva missiva que em va transmetre plena de gentilesa i solidaritat. Jo mai no m'hagués atrevit a escriure sense la correcció i revisió d'un professor. Aquesta tasca feixuga ha estat feta desinteressadament pel noble i pacient Sr. Sebastià Cardell.

Però no acaba aquí la meua gratitud. No seria sincera si no feia

menció de la dama Miquela Danús Burguera que, com aquell qui no fa res, em va animar a seguir endavant amb la tasca que m'havia proposat, parlant-ne amb noblesa, amb caritat i sense immutar-se. Gràcies moltes gràcies.

Ho escriuré com si ho expliqués a un bon amic que m'hagués dit: "Conta'm la vida del teu pare". Ho escriuré fent un esforç perquè en primer lloc no he escrit mai i en segon, he llegit poc per lo molt que m'hauria agradat llegir.

**CONSAGRACIO D'EN TONI FAIDELLA COM A PUTXINEL·LISTA I...**

Una representació de titelles qualsevol, un dia qualsevol, un públic qualsevol, ¿qualsevol? No. No.



**EL SALO DE PERRUQUERIA  
I BELLESA DE LES**

**GERMANES  
PUIGSERVER ELS**

**OFEREIX EL SEU HORARI:**  
De dimarts a divendres  
de 9 a 12 i de 15 a 19  
i els dissabtes de 9 a 19

**C/. Orient, 2 - Tel. 66 02 87 -  
LLUCMAJOR**

**PETITONS**

**ARTICLES INFANTILS  
LLISTES DE NAIXEMENTS**

*Plaça Espanya, 46*



Aquell dia no era qualsevol dia, ni aquell dia ni cap dia, endemés l'art dels putxinel·lis no té públic, té espectadors.

Aquell dia però va esser memorable. Una sessió plena de gom a gom. Tot persones adultes i tres minuts abans d'obrir-se el teló, un senyor va advertir al meu pare: —"Hi ha les A.A. R.R. les Infantes donya Cristeta i donya Beatriu i el Príncep Gonçal. Han vingut d'incògnit". El poble era la barriada de Sant Gervasi a Barcelona i corria l'any 1928.

Per aquell temps de final del segle XIX i principis del XX, n'hi havia molts que feien titelles, però titellaries pocs i un dels pocs era Antoni Faidella.

Antoni Faidella Colea nasqué a Sant Martí de Provençals (Barcelona) l'onze de desembre de l'any 1891. Fill de pares obrers i el major de setze germans —només en sobrevisqueren quatre: Antoni, Salvador, Joan i Cassimir—. Aquest va esser el darrer, el benjamí de la família, i ara té 78 anys i encara avui s'entusiasma quan parla de l'art que manipulava amb tanta destresa el seu germà Antoni.

Va cursar estudis al Col·legi dels PP Salesians fins a l'edat de nou anys. Home d'una voluntat de ferro, disciplinat i exigent amb ell mateix, treballador incansable, honrat, en extrem molt enginyós. Tot el que va sortir de les seves mans brillava d'enginy. Són ben conegudes les seves obres en miniatura represen-

tant atraccions de fira com uns cavallets, barques, tobogan i altres aparells que representaven oficis com el de fuster, escenes de matances, i tot amb moviment. Va construir també un piano i encara que el so no era de piano. Com un piano es podia tocar. De guitarres, en va construir moltes, una citara i al màxim del seu enginy, un piano de manubri i rodant la maneta i fent córrer una osca del corró cap a dins, li podia fer tocar quatre peces de música; una d'elles Lilí i l'altra que record era Pichi de "Las Leandras" de la pel·lícula del mateix títol. El temps que hi va emprar no ho sé per fer tantes combinacions de pues, però ell s'ho va proposar i ho va aconseguir.

El seu enginy ja se li notava molt amb els fils i trampes per a les representacions de les Titelles, de quan era jovent. A l'edat de nou anys, hagué de posar-se a treballar al forn de vidra. Ell bufava i els oficials feien les ampolles. El jornal del seu pare no era suficient malgrat que fos ferrer, oficial forjador, perquè a casa seva sempre hi havia naixements o defuncions. Va conèixer la més trista misèria, però treballant treballant va arribar a tenir una petita posició econòmica, fruit dels èxits obtinguts amb els putxinel·lis. La seva feblesa va esser: el viatjar i la rifa. Va morir a Lluçmajor, Mallorca, el dia 25 de novembre de l'any 1970.

## El petit teatre de «Els tres tranquils»

Les teresetes dels germans Faidella tenen una llarga història, una història que apassiona, tanmateix, perquè han viscut al costat dels homes la peripecia del seu temps. Ningú no hi és estrany en la vida. Els conflictes i els drames que atordeixen les relacions col·lectives també penetren l'ànima dels titelles, una ànima de cartó, que acaba de ressentir-se de les misèries dels homes.

L'aventura de les velles teresetes ens és explicada amb amor i tendresa per Joaquina Faidella. L'aventura dels titelles del seu pare Antoni, un gran artista, enamorat, com tots els grans artistes, del seu art, de les fantasies dels seus pobres, fabulosos titelles. D'aquesta aventura que ara la seva filla tracta de narrar-nos se'n desprèn una extraordinària lliçó: sobre les teresetes que cada horabaixa recobraven la vida —a les festes dels pobles, en fires i mercats— s'hi projectava, com en un mirall prodigiós i màgic, bona part de la personalitat de l'home que les havia creat amb intel·ligència i agudesia, també, l'existència quotidiana dels qui acudien a presenciar el petit espectacle, la biografia col·lectiva dels nostres pobles. El relat d'una història que els titelles han copsat a través dels gestos, de les bregues furioses i de les garrotades, a través de les seves músiques i de les seves cançons.

He llegit el relat de Joaquina Faidella amb inquietud, engrescat en l'aventura del petit teatre i he pensat, mentre el llegia, en la càrrega poètica que contenen les seves paraules, perquè m'han fet sentir una emoció profunda, l'emoció que sorgeix d'escometre la vida a través dels ulls vibrants i quimèrics de les teresetes.

Gabriel JANER MANILA  
Setembre de 1985

SE VEN PIS  
EDIFICI "SA NOSTRA"

Informació: Tels. 66 00 99 - 66 02 00  
Lluçmajor.

# "laCaixa"



CAIXA  
DE  
PENSIONS

## TALLER MECANICO

# J. TOMAS

REPARACION AUTOMOVILES

C/. Antonio Maura, 50

Tel 661472

LLUCMAJOR

**Boutique**

**Marlu**

PRENDES JUVENILS, DE SENYORA I SENYOR

DARRER CRIT EN MODA JOVE

*C/. D'ES VALL, 93 - LLUCMAJOR*



**ELEFANT**

**Un lloc on la bona  
marxa no es deslliga  
del bon gust**



**Plaça Espanya**

**Tel. 66 15 17**

**LLUCMAJOR**



**BAR  
TABU**



**VOS OFEREIX ELS SEUS  
SERVICIS**

**TAPES VARIADES  
AMBIENT AGRADABLE**

*Plaça Espanya, 26 - Tel. 66 00 45*

*LLUCMAJOR*



**COMERCIAL BORN**

**VOS DESITJA UNA BONA  
FERMANÇA I VOS  
RECORDA EL SEU SERVEI DE  
REPARACIONS**

**C/. Sa Fira, 12 - Tel. 66 06 36**

**LLUCMAJOR**



G.A.T. 687

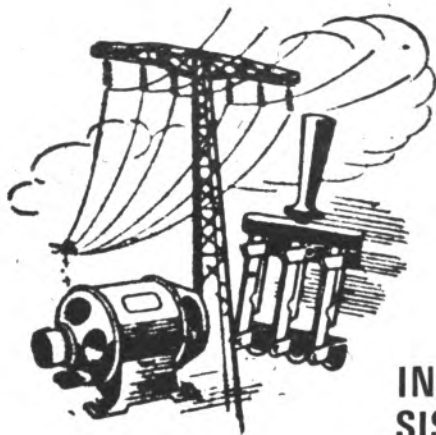
**APROFITI ELS PREUS DE  
L'HIVERN 85**

**Madrid - anada i tornada - 9.355 pts.  
Barcelona - anada i tornada - 5.180 pts.  
Alacant - anada i tornada - 6.490 pts.  
Granada - anada i tornada - 10.775 pts.  
Sevilla - anada i tornada - 12.875 pts.**

**TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A  
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE  
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL**

*C/. Maria Antònia Salvà, 38  
Tel. 26 74 50 - 54 - 58*

**S'ARENAL**



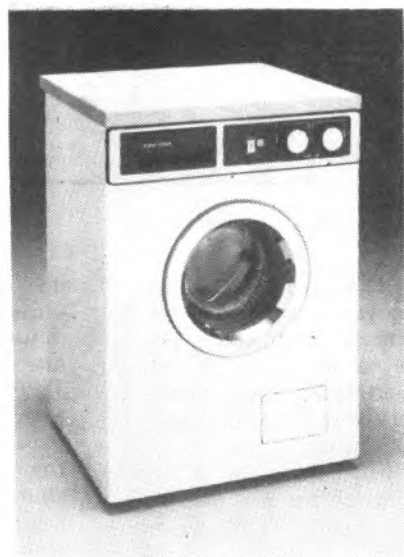
# ELECTRICA *Calafat*

**CRISTOBAL CALAFAT JUAN**

INSTAL·ACIONS ELECTRIQUES · SERVEI TECNIC  
SISTEMES D'ALARMA I SEGURETAT ANTI-ROBO  
INSTAL·LACIONS D'ENERGIA SOLAR FOTOVOLTAICA  
ELECTRODOMESTICS, TV, HIFI  
DISTRIBUIDOR EXCLUSIU CORCHO  
ARTICLES D'ELECTRICITAT EN GENERAL  
OBJECTES DE REGAL  
LLISTES DE NOCES



**EN LA CIMA DEL FRIO**



**un corazón a  
toda prueba**



On podrà trobar entre més de 1.000 títols de les més recents  
novetats de pel·lícules originals i legalitzades

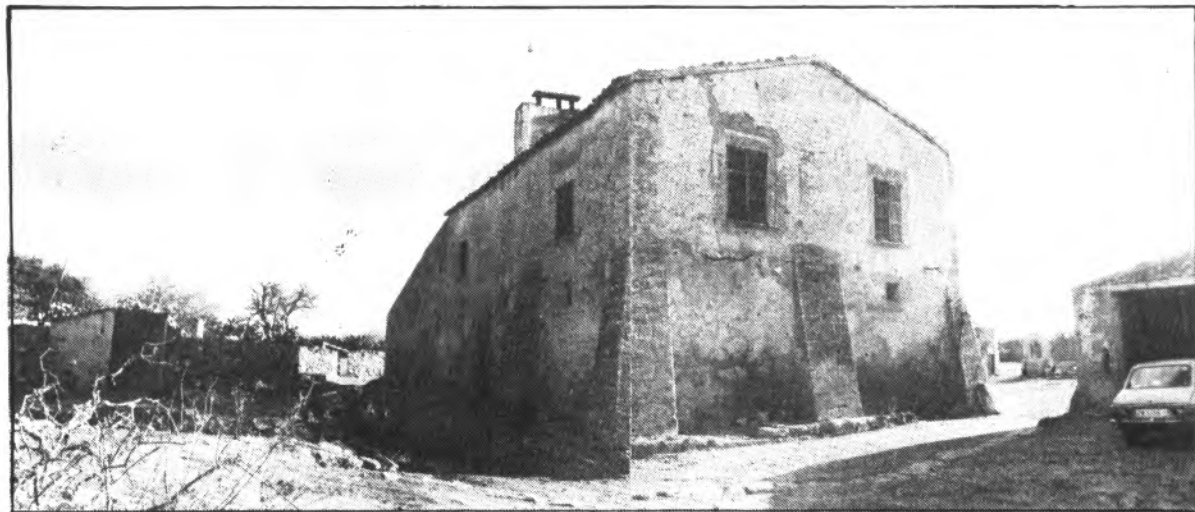
Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 - LLUCMAJOR



**L'extensió inicial arriba a les nou-centes quarterades**

# **Son Cànaves, casa pairal d'una de les famílies fundadores de Llucmajor**

**En 1863 la finca ja era fragmentada en quinze establits**



*Vista general de les cases de Son Cànaves.*

La finca de Son Cànaves va ser antigament molt extensa, amb una superfície no menor de nou-centes quarterades, i era propietat del jueu Pere Cànoves el patronímic del qual ("jueu") va passar a donar nom al torrent, de grans proporcions, tant de fondària com d'amplària; mentre que la finca es va anomenar Son Dalabau i Cànoves essent propietat d'aquesta família fins el 1625.

D'altra banda, l'amo Antoni d'Es Forn en el manuscrit sobre les finques del terme assenyala que entre les famílies fundadores de Llucmajor figura la de Cànaves la casa pairal

dels quals era la del predi i que varen posseir fins a mitjans segle XV. Afegeix que en el catastre de 1578 Son Cànoves està valorat en 2.000 lliures i l'extensió és de cinc-centes trenta-set quarterades, hi abunda la garriga però té zones molt fèrtils amb plantacions de figueres i ametlers.

Les primeres fragmentacions de la finca es varen dur a terme el 1602 amb dos lots de dues-centes quarterades. Joan Cànoves les va vendre a Joan Mut pel preu de cent lliures censals i el 13 de novembre de 1606 (quatre anys després) Antoni Cànoves i Gabriela, la seva dona, procediren a la venda de dues-

centes quarterades a Francesc i Joan Sunyer.

Dia 7 de juliol de 1625, Antoni Verí va adquirir el remanent de les terres de Son Cànoves i pagà 1.182 lliures i 10 sous, mentre que el preu de les cases es va xifrar en 525 lliures. El 1702 la finca estava valorada en cinc mil lliures i a començament del S. XVIII, per entroncament, les terres de Son Cànoves passaren a la família Ferrandell.

El 1818, el propietari era Antoni Ferrandell i la valoració de la finca ja es xifrava en 7.425 lliures i quasi cinc anys més tard, l'any 1863, la propietat primitiva es troba fragmen-

tada en quinze establits, amb un total de cinc-centes trenta-quatre quarterades.

## **ASPECTE DEFENSIU.**

Les cases de Son Cànoves no són molt grans i presenten un edifici de dues plantes suportat per vuit rafes que li donen un aspecte defensiu. A l'interior, tots els compartiments i dependències més antigues són de volta de quatre arestes. L'aiguavès d'entrada presenta tres voltes.

A mà esquerra del portal principal n'hi ha un de tapat que corresponia a la capella on la volta és diferent de les altres. L'únic ele-

**CA'N MATIES**  
**BAR - RESTAURANT**

**TAPES VARIADES**  
**BERENARS**

*C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR*

**Muebles**  
**JAUME**

Convento, 109 - Tel. 66 03 50  
LLUCMAJOR (MALLORCA)





*Aiguavés interior de volta de quatre arestes.*



*Detall bucòlic del portal i la parra que dona ombra i fruit.*



*La pica per aigua beneïda de la capella.*

ment que denota l'existència de la capella és la pica per aigua beneïda, de singular bellesa, sembla ser una mà que aguanta l'escudella. Les dependències estan ben conservades i encara que les cases no són

massa grans tenen tots i cadascun dels detalls de les grans possessions.

Per dins la finca, tal com hem dit abans, passa el torrent, anomenat dels "jueus" que arriba fins a la població turística de S'Are-

nal i és la fita divisòria entre el nostre terme i el de Ciutat. En el seu pas per Son Cànaves, el torrent té una gran fondària i amplària, per entre els ullastres es contempla la boca d'una cova de reduïdes dimen-

sions, la qual vàrem visitar. D'altra banda, la finca té uns restes prehistòrics en estat ruïnós.

Joan Clar

Francesc Verdera

Fotos: Antoni Monserrat

Antoni Oliver.



*La façana principal amb tres de les raves que li donen un aspecte defensiu.*



*La cuina de les cases.*

**LLUCMAJOR**  
Taller BERTON  
Carr. Campos s/n.  
Tel. 66 08 92

**METRO 1.300 HLE 3 y 5 portes**

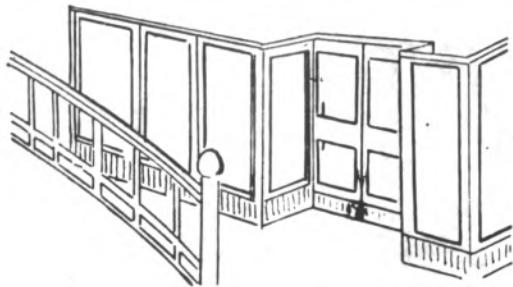


**PALMA**  
Auto Freno Oliver, S.A.  
C/. Aragó, 138  
Tel. 27 82 46

Motor: 1.275 c.c. 62CV  
Velocitat màxima: 152  
Km/h. Aceleració: 0-  
100 en 14,4 (3 portes),  
0-100 en 14,9 (5 portes)  
Consum: 90 Kms. 4,5 l.  
120 Kms: 6,1 l. Ciutat:  
6,4 l. Volum maleta:  
1.080 cms3.

Austin Morris Jaguar Rover Triumph

**INTURAS**  
**ACHECO**  
NAVARRA. 2-TL. 660426  
LLUCHMAJOR



**FERROS ARTISTICS  
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN  
TREBALLS D'ALUMINI**

**CERRAJERIA**

**Jaime Maimó**

Villa de Madrid, 4  
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR  
(MALLORCA)

## CA'N ROSER



**CARNISSERIA – XARCUTERIA  
BOTIGA**

*C. Sant Llorenç, 78 - Tel. 66 06 69*



**sa teulera**

**PLANTES D'INTERIOR I EXTERIOR  
CENTRES - RAMS DE NUVIA  
CORONES**

**FLORS I PLANTES DE TELA  
DECORAM ESGLESIES  
ARREGLAM TERRASSES I JARDINS**

*Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76*

*Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59*

**CERAMIQUES, VIMET, VIDRE  
I PECES DE FANG**

**EXPOSICIO DE CERAMICA  
PECES ELABORADES PER MIQUEL ALBERTI  
I DECORADES PER "ART DE MALLORCA"**



## Dojo Kodokan de Llucmajor

**AMB LA DIRECCIO DE JERONI MATEMALES**

**ELS OFEREIX: JIU-JITSU, JUDO, GIMNASTICA DE  
MANTENIMENT I RELAX, AEROBIC, GIMASTICA  
DE MUSCULACIO, ETC.**



**GIMNASTICA I RELAX**



**AEROBIC**

**S'INFORMI  
AL Carrer Major, 39  
LLUCMAJOR  
o al Tel. 21 14 28  
des de les 17 hores**



**JIU-JITSU**

DEPENSA CONTRA TALLA FORT, LIGAMENTS FORTS I MENTE FORT



# RENAULT



**Bartolomé Jaume Nadal**

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 - 66 00 41 - Lluçmajor  
Exposició a S'Arenal: C. Sant Cristòfol, 5 - Tel. 26 00 01

## Te projectes de futur, Lluçmajor?

Crec que és fàcilment constatable que Lluçmajor, en ANYS ANTERIORS, ha tenguut una immigració des d'altres pobles de l'illa per atendre, juntament amb una part considerable dels nadius, el cultiu de la gran EXTENSIO AGRICOLA del terme llucmajorer. Un altre sector important del poble, amb un nombre ben significatiu d'immigrats de la península, s'ha dedicat a la INDUSTRIA del calçat, de gran importància per al treball i el progrés de Lluçmajor.

Els ANYS 1960-70 han estat indicatius de les fortes inversions, fetes des de Lluçmajor, en el turisme amb tots els llocs de feina que han suposat en els rams de la construcció, comerç i hosteleria. Uns anys de ràpida expansió de S'Arenal i

altres urbanització sense crear uns llaços vials, culturals, comercials amb el recinte urbà de Lluçmajor. Un cert enlluernament amb el turisme ha fet que no es tengués la deguda atenció a la indústria del calçat i al sector agrícola llucmajorer.

ACTUALMENT em sembla que seria de gran importància un seriós replantejament de la situació general del poble amb programes a dur a terme progressivament (curt, mitjà i llarg termini).

Tenint present la situació climatològica i la productivitat possible dels terrenys del terme de Lluçmajor, l'aprofitament de les aigües residuals, l'entrada al Mercat Comú, ¿quina solució de futur es pot donar a l'AGRICULTURA?

¿Quins llaços ha de

mantenir o ha de crear Lluçmajor amb tot el llarg trajecte urbanitzat, des de S'Estanyol fins a S'Arenal? ¿No són suficients les zones ja urbanitzades perquè encara se'n facin més? ¿Es respecta el bon gust urbanístic i l'equilibri ecològic?

Potser seria important relacionar CULTURA, COMERÇ i TURISME. Sembla que al turisme li fa pla conèixer altres coses que no siguin les platges. Lluçmajor té Capocorp, torres de vigilància, l'Església parroquial, el Convent, el Santuari de Gràcia, possessions antigues, la possibilitat de muntar un museu d'objectes antics d'agricultura o d'indústria primitiva, etc.

Crec que es podria presentar un pla atractiu de visites completat amb l'ofertament d'uns productes, a nivell de mercants o magatzems, que fossim, en la mesura de les possibilitats, de producció llucmajorera i que tinguessin àtracció per als visitants. La presentació d'un pla de visites suposa una bona comunicació vial, especialment amb S'Arenal, i que actualment és ben defectuosa.

Relacionat amb la INDUSTRIA, s'ha parlat en ocasions de la possibilitat de la construcció d'un polígon industrial. Tenint present la proximitat de Palma ¿què es pot fer en aquest

sentit? ¿Està ben planificada la poca indústria del calçat que resta? Pensant en l'entrada a les Comunitat Europees i en la realitat del turisme, ¿s'ha de crear cap nou tipus d'indústria?

El ram de la CONSTRUCCIO, ¿està adaptat a les exigències actuals i futures?

Sembla que un dels problemes greus de per tot arreu, és l'ATUR amb les seves derivacions cap a la delinqüència i la drogadicció. Lluçmajor no és una excepció en aquest punt. ¿Es donen les solucions adequades mitjançant l'"Instituto Nacional de Empleo" i altres organismes? ¿No es podrien organitzar més feines beneficioses per als aturats i marginats i que, endemés, ho serien per al Municipi?

Certament crec que el futur de Lluçmajor no està en sebre quin partit té més o menys influència o qui aconsegueix figurar més, ni espenyant-se mutuament les propostes o realitzacions que encertadament podrien dur-se a terme per part de grups o persones. Tampoc no es resoldran els problemes més greus del poble, aclarint si hi ha d'haver més o menys coloms damunt l'església o discutint sobre la data de la posada de la bandera damunt el campanar, si hi ha d'estar l'una o l'altra o si n'hi ha d'haver dues, etc. I tot això dit sense cap ànim de polèmica i creient que tot té la seva importància, almanco relativa.

Segons la meua modesta opinió, seria prou important que —per part dels diversos sectors socials del poble, amb esperit constructiu i ajuntant forces, sense afany de protagonismes— intentàssim la recerca de solucions a les qüestions abans esmentades i a altres de possibles.

Podria ésser una resposta adequada a les expressions que se senten dir: "Lluçmajor és mort" "s'està convertint en un dormitori", "tot és gent vella", "els llucmajorers de dos en dos no feim tira", etc.

Bartomeu Fons Pascual.



PERRUQUERIA  
FINA

C/. D'es Vall, 49

IMPRESA

*moderna*

Tota classe d'impresos, de luxe, comercials i de propaganda.

PAPERERIA

Tot en material escolar i objectes d'escriptori.

PERFUMERIA

Gran exposició d'objectes de regal.

Carrer de Sa Fira, 10 - Tel. 66 03 10 - LLUCMAJOR



Una de les fites que "cap al suïcidi dels atàvics" es va plantejar en oferir-se per primera vegada als lectors era conèixer i donar a conèixer els poetes de la nostra contrada.

Entrevistar Damia Hugué, era un dels objectius que es tenien per sabuts abans inclús que nasqués la secció, tant per la importància de la seva obra com per la seva proximitat al nostre poble.

Així és que dit i fet, un

cop de telèfon a Campos, on resideix, i l'endemà ens presentàrem a ca seva.

Mantenguérem una interessant, animada i extensa conversa, de la qual hem extret aquesta entrevista (si més no, els fragments que més interessants ens han semblat).

Només resta dir que agraïm a en Damia Hugué l'atenció i el temps que ens va dedicar, així com l'esforç i l'empenta que sempre ha donat a la poesia mallorquina.

## Entrevista a Damia Hugué

DAMIA HUGUET nasqué a Campos (Mallorca), dia 10 de juny de 1946, a la plena de Gèminis, tercer signe del Zodíac que il·luminen Càstor i Pòl·lux.

Ha fet periodisme durant més de deu anys a "Diario de Mallorca". Profund coneixedor del fet cinematogràfic ha assistit a nombrosos certàmens internacionals: Cannes, Ve-

nècia, Berlín, Sant Sebastià, Barcelona, etc. Fotògraf per devoció —una mica per vici— ha col·laborat a diaris i revistes nacionals; essent autor d'una fotografia (octubre 72) que varen publicar els més prestigiosos rotatius del món.

Publicà una part del seu primer llibre;

"Home de primera mà", "El volum 72", que

### ELS SEQUERALS D'ENGUANY

Darrerament no plou com altre temps ho feia. I es queixen els pagesos que l'anyada va magra, que els arbres no s'ameren i les canals no ragen com altre temps ho feien, de cap a cap d'hivern. I és per demés parlar-ne, retreure certes coses que tots ignoraríem si el mal no fos present, escrit amb cants fatals, feixuc com una llosa a cada vorerada d'aquests vasts sementers on la xeixa no espiga de set esgrogueïda.

Podem parlar de càstig quan la carència abunda?  
Als clots dels arbres morts hi sembrarem més arbres?  
No és signe de malícia el seny de cap pagès?  
Observa i vetla, incert, esperant noves llunes que renovin amb ombres la claror que no fuig.  
La ràbia ve de vell, i en el desdeny perdura.  
Si el mal recau, si dura aquesta pols que abunda, s'esborraran els solcs amb el punt de les messes, ara que ja no plou com altre temps ho feia.

Damia Hugué

Del llibre (inèdit) "El paladar de la terra"

aplegà obres de Josep Albertí i Bernat Nadal, i retrats dels autors escrits per Blai Bonet. Posteriorment ha publicat "Cinc minuts amb tu" (1973). "Carn de vas", "Esquena de ganivet" i "Ofici de sords" (1976). Obres, aquestes a les quals cal afegir "Com un peix dins el rostoll" (1978). "Traus badats" (1979). "L'encant dels pentenills" (1981), fet en col·laboració amb el pintor Miquel Brunet; Els reculls de poesia visual "Poemoteca" (1978). "Carcelles d'allís" (1979) i "Album" (1980), i un extens treball sobre la "Bibliografia dels escriptors de Campos: 1306, 1979. "Els calls del manobre" (1984).

Avui en dia treballa en una fàbrica de materials de construcció i és l'editor de Guaret.

—Com començares a escriure?

—El meu començament va ésser a rel d'unes conferències en català, ara fa cosa de 20 anys, que excepcionalment es varen celebrar a Campos i en les quals vaig fer de col·laborador, així com de "cicles de mallorquí", festivals de "nova cançó", etc...

De fet jo desconeixia tot aquest món i quan te parlen d'una cosa tan pròxima i que és tan teva el cop és doble. Així és que la descoberta de tot aquest

món t'empeny a participar, a escriure.

I em vaig començar a preocupar per la literatura d'aquest país, a conèixer gent com Blai Bonet, Baltasar Porcel, etc. un poc més vells que jo, però amb un esperit jove i unes inquietuds, i com deia abans, hi vaig voler participar directament.

I crec que és important de dir-ho, perquè avui no pareix que hagi existit aquesta època.

—I aquesta funció de la literatura com a instrument per recobrar unes coses pròpies: Hi és encara?

—Bé, la literatura és una força. Jo lo que diria és que avui, potser sí, la incidència de la literatura en la societat és un poc més considerable, però no som optimista i pens que hi ha molt de camí per fer.

### HI HA POCA VISIÓ DE FUTUR

Avui en dia hi ha molts de sentiments nostàlgics, un cert mirar massa el passat i molt poca visió de futur. Per exemple, mentre tota una inquietud avantguardista no tengui un pes en la nostra literatura no serà un símptoma de normalitat.

—Renovació o ruptura, es vàlida en quant que va renovant o ha de tenir unes fites, uns camins?



-Jo no parlaria de renovació o ruptura. Unicament el que s'ha de fer és viure al dia amb una perspectiva de futur.

-Creus que la literatura d'avui no s'adapta a la gent o la gent no s'adapta a la literatura com hauria d'esser?

-Bé, és un problema que no se resoldrà mai. Es el famós dilema que diu: Que ha d'anar el poble a l'escriptor o l'escriptor al poble?

-Crec que cadascú ha d'escriure una cosa fresca, al dia no s'ha d'empatxar de res més.

-Creus que la gent llegeix poc o no li arriba?

-Jo crec que la literatura escrita està condemnada a desaparèixer. Se vol recuperar (és una manera de tirar l'alè). La cultura arriba per altres mitjans. No morirà immediatament, però avui les circumstàncies socials fan que la gent llegeixi poc.

Tal volta d'aquí un parell d'anys llegeixi més, el que s'ha de fer ara és escriure.

-Com t'imagines els teus lectors?

-No escric per als lectors. Jo tencun deure imposat per a mi mateix. Els lectors no em preocupen gens, ni la seva opinió, jo no escric per a ningú.

#### SOM UN SOLITARI

-Relació poeta i ambient.

-Som certament romàntic, però amb el sentit pejoratiu que com a poeta som un solitari. Essent gèminis tenc dues personalitats; el silenci,

que m'empeny a fer poesia i una altra, una cosa més relegant, que m'empeny a ésser, entre altres coses, un entusiasta del cinema.

Com a persona en majúscules, diguem poeta en minúscules, m'agrada una cosa més viva, no tan comprimida.

-Guaret?

-Momentàneament està paralitzada, però perquè no hi ha res per editar.

Hi hagué un moment determinat en què hi havia una sèrie de persones que



*Destilerias Reunidas*  
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,  
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)  
EDIFICIO DERESA**

escriuen coses molt interessants i que tenien dificultats per publicar; a partir d'aquí va néixer Guaret, a través d'uns amics i mil coses més. S'ha de dir que hi ha molta inquietud pel mig. Ara, no hi ha gent que escrigui llibres, o almanco jo no la conec, i és clar, si no hi ha llibres per editar, no podem publicar.

-Potser que sortint de la dictadura hi hagués una ànsia per escriure?

-No, a Mallorca i als Països Catalans, llevat d'unes petites excepcions no s'ha fet mai una escriptura com a enfrontament ni perquè hi hagués una dictadura.

Si hi ha decadència no és per qüestió d'una dictadura. El que passa és que hi ha etapes generacionals. Hi ha un moment determinat en què surt una gent que escriu, després s'atura i posteriorment sorgeix una nova generació.

-Podries parlar d'una persona que t'hagi influït sempre?

-Això és molt relatiu. Però realment hi ha hagut dues persones —totes dues a través de la seva obra i una de les dues personalment— que des de sempre, diàriament, hi he estat damunt. Són: En Cèsar Vallejo, que cada dia m'entusiasme més, i en Blai Bonet que s'ha de llegir i rellegir. Identificat amb ells, sempre m'han servit de lectures.

**M'AGRADA JUGAR AMB LA IMAGINACIO**

-L'escriure ve motivat

pel simple fet d'escriure o ja hi ha dins la persona uns temes que són realment el que importa?

-Bé, els temes surten a través de l'escriptura. Hi ha gent que per escriure necessita uns temes i els desenvolupa.

I per una altra gent el tema ve a través de la inspiració. En el meu cas concret, sempre m'ha agradat més jugar amb la imaginació i el tema en general, el cos, deixar-lo com una cosa secundària. Perquè crec que la inspiració te provoca diversificar un tema. Treure'n fins i tot l'irreal. Mentre que si tu parteixes del tema, aquest te condiciona.

-A partir d'aquí, l'escriptura podria ésser una manera de conèixer-se a un mateix després de veure l'obra que has fet sense plantejar-t'ho abans?

-Sí, fins i tot una relectura, del que has fet fa anys, et fa veure que sí, que un era així.

Jo, som una persona que crec i confii molt amb els somnis, hi ha una cosa subjectiva i irreal a darrera. La inspiració toca tots els camins, t'ajuda a conèixer-te a tu mateix.

-El cinema, veim que t'agrada, creus que és un art jove o que morirà aviat?

-No, és molt tendre, el que passa és que si mires cap enrera sembla que ja s'ha fet tot. Però encara queda molt que fer.

-Hi ha trencament a "Ofici de Sords"?

Després de la trilogia "Cinc minuts amb tu", "Carn de vas" i "Esquema de ganyet", "Ofici de sords" sig-

nifica un trencament. És molt marcat el distanciament entre uns i els altres, és abismal.

-Significa també "Els calls del manobre" un trencament amb l'obra anterior?

-Bé, jo consider que és diferent. És una experiència no massa definida. Una provatura com tantes altres.

Tens necessitat de fer-la en aquell moment determinat. Significa un trencament respecte a "Ofici de sords" que és una obra irrepetible.

"Ofici de sords" és un llibre molt net, molt pur.

Moltes coses varen motivar "Ofici de sords", entre elles, la descoberta d'unes tendències pictòriques. Una altra és que a l'hora d'escriure "Cinc minuts amb tu" (i els altres llibres de la trilogia) no havia sabut fugir d'unes determinades influències.

A partir d'"Ofici de sords", trenc amb les anteriors.

-Parla'ns un poc de "Taus Badats".

-A "Taus Badats", al marge que sempre he fet poesia eròtica, vaig voler condensar-la i vaig trobar que el millor era cenyir-la a una mètrica, com homenatge als escriptors que feren la poesia eròtica més considerable de l'estat espanyol, com són Bernat Metge, Quevedo, Arcipreste de Hita o Vicens Garcia. En resum volia una condensació i a la vegada retre homenatge a aquests escriptors.

-Rebutges totalment el poeta com persona excepcional?

-Sí, és un absurd mitificar la persona que escriu textos poètics (i d'altres). Això seria com mitificar un jugador de Bàsquet.



**FOTO D'ESTUDI  
REPORTATGES  
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL  
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es Vall, 21  
Tel. 66 00 29

**SA FILOA**

**C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR**

**GANIVETERIA**

**Ordinas**

**FABRICACIO PROPIA**

**FERRETERIA**

Carrer d'Es Vall, 128 - Tel. 66 05 80  
**LLUCMAJOR**



al·lucinat

DOBLE ACCIÓ.

FLAGEL·LACIÓ MÚTUA  
DINS LA FOSCOR.  
(INTERIOR)

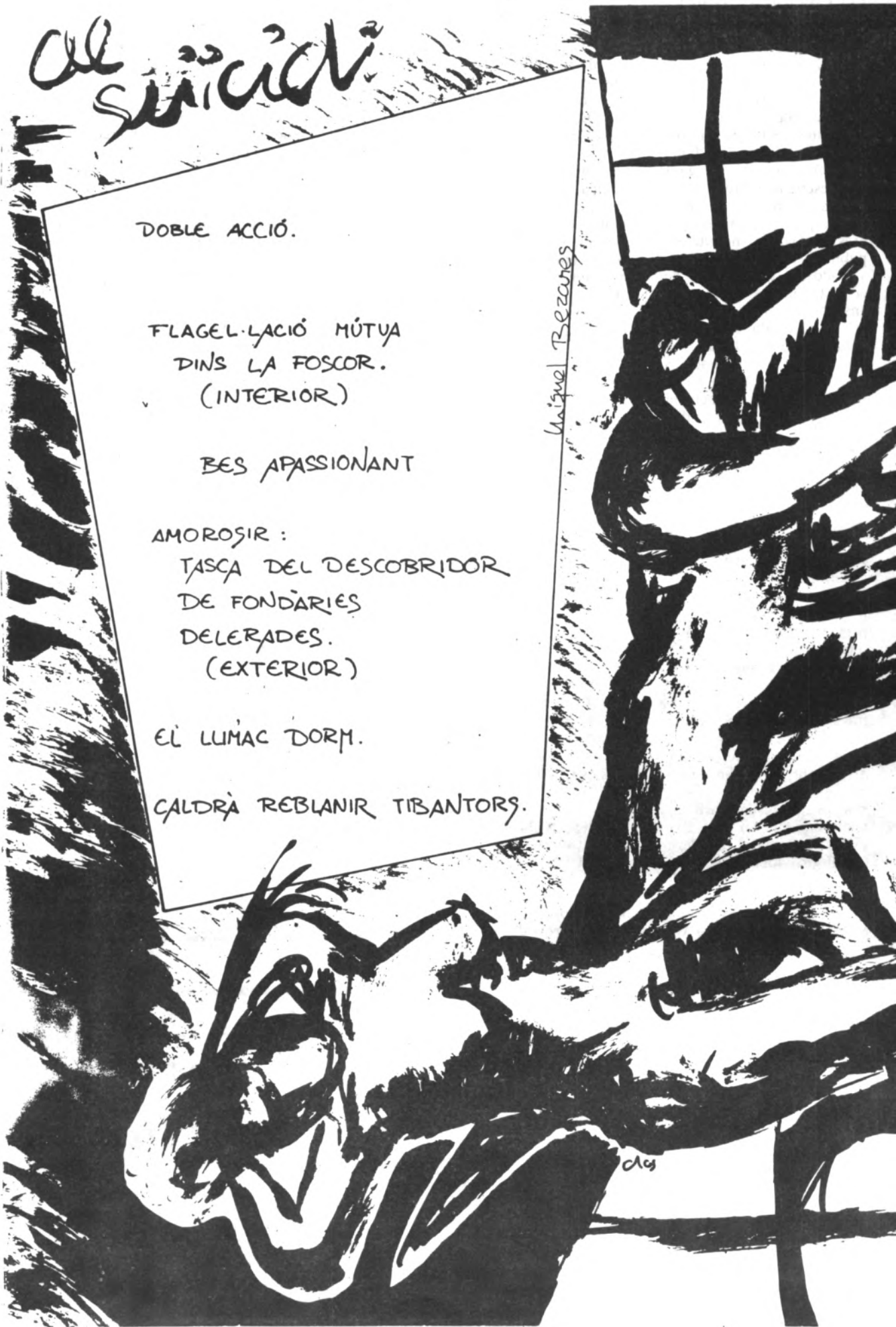
BES APASSIONANT

AMOROSIR :  
TASCA DEL DESCOBRIDOR  
DE FONDÀRIES  
DELERADES.  
(EXTERIOR)

EL LUMAC DORM.

CALDRÀ REBLANIR TIBANTORS.

Wiguel Bezares





PALMA BEACH NINETEEN EIGHTY-FIVE

ON EL SOL ES VEN A BOTELLES DE PISOS  
PASTUREN FALZIES EN TANQUES DE PRISMA.

LA SORRA ÉS CONRADA EN PASTERES PREGONES  
I A L'ESTIU L'OLI ADOBA NIGULS DE CANYISSOS.

ELS ESTELS VETLARAN ALIMARES ROTUNDES,  
EL NEÓ EMPAL·LIDEIX TITIL·LANTS COMPETÈNCIES.

VERGES AMB TRICORNÍ SOLQUEN CONTRADISSOS.  
I UN FONS VITRALLAT METRALLA AMB ULLS PEIXOS.

DESCRIPCIÓ

(... PSÍQUICAMENT PERFECTE ...)

ETS TU :

IMPROVISACIÓ DE L'APARENT  
quan NO se t'espera

... DESCARRILANT PER CAMINS  
DE GRANDESA I SUPÈRBIA ...  
quan NO crec EN res

I EM DESFAIG PER UN SOMRIURE

EL TEU

ETS, SÍ

ETS DINS MI

COM FOSCOR DINS LA NIT

a un carreró estret.

Tom. Lamart

Jana Antiques

## EL CARRER DE L'AMOR

AMB LA SANG DELS LLAVIS  
HE ESCRIT UNA PARAULA:  
HA MORT DESTERRAT,  
UN PENSAMENT ABSTRACTE  
COMPARTIT DINS DOS JARDINS.

EN EL CARRER FOSC  
DALT L'ASFALT GRIS  
ES PINTA LA IMATGE  
D'UNA OMBRA BLANCA,  
UN VINTGER BOTA  
ELS ESCALONS DEL TEMPS  
VEIG LLUIR LES PASSES  
SOTA LES IDEES DELS LLUMS

... I SE'GUESC CAMINANT  
A COPS D'OBLIT...

LA NIT, ÉS UNA GRESCA  
TU, UN COS ANÒNIM.  
A TRIALLES L'ALCOHOL  
SUÏCIDA QUALSEVOL MORAL.  
SENT L'ESTRANYA SENSAÇIÓ  
D'ESSER ESSER VIVENT  
DINS LA PLENITUD D'UN SONNI...

TANMATEIX... ET CERCARÉ

SI UN DIA SEMBR UN ARBRE  
VULL BESAR LA TEVA BOCA  
A UNA CASA DE LLOGUER.



Pere Tormes

# dels atàvics

Temps  
fugit

PERDENT EL TEMPS  
O POT ESSER RECOBRANT LA LIBERTAT,  
EMBADALIT, MIRADA FIXE A UN PUNT,  
BADOLLANT SENSE SON  
SOMIANT DESPERT



IMAGINANT DIMENSIONS PARALELES,  
I VIDES DE MANERA DIFERENT.  
EL CAP EMBOTAT, DARRERA LLIBRES:  
UN CRIT INTERIOR EM TORNA LA LIBERTAT.



DIBUIXANT DESBARATS,  
ESCRIVINT RETXES,  
SOMIANT PASSATS.



IMAGINANT QUE EL TEMPS NO SE MOU  
PERÒ CONSCIENT DEL CANVI DE LES COSES  
ENTRE DISCS, FUM I ALCOHOL.

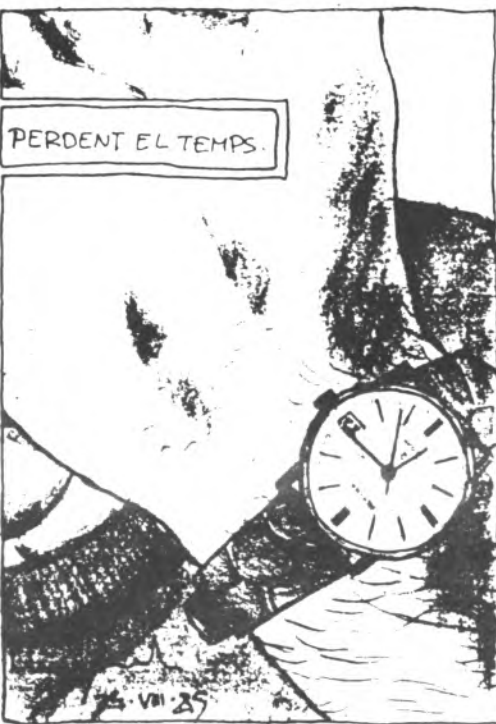
ESPERANT QUE EL TEMPS CORRI TOT SOL  
CONFIANT AMB ALGU LLUNYA  
ESPERANT UNA NOVA ALBADA,  
ESPERANT UN RETROCÉS EN EL TEMPS.



ESPERANT QUE ARRIBI  
ESPERANT QUE ENS SALVI A TOTS  
ESPERANT...  
PERÒ  
RELAXAMENT POT ESSER IMPOTENCIA, POT ESSER...



"ME PRODUÏA UN SENTIMENT DE FATIGA I DE POR  
PERCEBRE QUE TOT AQUELL TEMPS, NO SOLS HAVIA  
ESTAT VISCUT, PENSAT,..., QUE ERA JO MATEIX"...  
A LA RECERCA DEL TEMPS PERDUT  
MARCEL PROUST.



PERDENT EL TEMPS.





# S'AMFORA

PARAMENT DE CUINA  
OBJECTES DE REGAL  
LLISTES DE NOCES

VOS DESITJA BONES FIRES!

*C/. Font, 8 LLUCMAJOR*

## es moli

VOS DESITJA BONES FIRES  
I VOS OFEREIX LES MILLORS  
MARQUES:



## modes

## amitié

## Fashion Group

TENIM L'ESTIL CLASSIC, MODERN I D'AVANTGUARDA

Carrer Convent, 130 - Lluçmajor (Mallorca)

Tel. 66 03 20



## Figueralera (II)

A moltes persones, principalment joves, ens sonarà estrany a l'orella el nom d'aquest ofici camperol, malgrat això no és raro, perquè aquesta feina de recórrer els figuerals ha desaparegut, i com que aquelles dones que es llogaven per anar a aplegar figues (Figueralers) ja no hi van fa molts d'anys, i per tant l'ofici va anar a poc a poc perdent força fins a desaparèixer de tot. Arribant al punt que avui en dia molts de nosaltres no n'hem sentit parlar mai d'ell.

Antany donava goig contemplar els nostres figuerals, que poblaven gran part de la pagesia, pulcrament arreglats, podats i esvellats com pertoca. I en venir el temps les figueres regalaven una ombra fresca i espessa, i sobretot dues anyades de figues a l'any: "Per Sant Pere enrevolten sa figuera" diu l'antic refrany referint-se a les figues flors, i més tard venia l'esplet de les figues agostenques: "Per Sant Llorenç, figues a querns".

Però avui en dia, arreu del camp, es veuen figuerals desatsos i deumats.

Parlarem en aquest capítol de les figues, de les figueres i de les figueralers, així en femení, ja que era una feina gairebé privativa de les dones, que collien les figues en els figuerals i les secaven en el ple sol d'estiu. Això no lleva que els pagesos que tenien

un figueral reduït, no complissin els mateixos, aidats de tota la família, la tasca de collir les figues i secar-les.

Les figues, pròpies de tota la conca mediterrània, potser sien una de les fruites camperoles més selectes i saboroses. Segons els entesos una figa per esser bona ha de tenir el "coll de beata", és a dir, un poc tombat, la "lagrimeta a l'ull" i la "camia esqueixada"; o també es pot dir de la següent manera: La figa per ser madura ha de tenir tres senyals: clivellada, secallona i picada de pardals.

Un queda altament corprès davant la gran varietat de figueres, a les Balears en tenim prop d'una cinquantena, que varien de nom segons les regions; i si unes són bones, les altres són millors. Entre les que fruiten i espleten a les nostres Illes cal assenyalar:

-Figues agostenques. Tenen la pell verdosenca i la molla molt vermella i són molt dolces. Maduren molt tard, ja dins el setembre i l'octubre. Molts de figons no arriben a madurar degut al fred.

-Figues alacantines. Anomenades també alicantines, alagantines i galantines. De tamany petit, són un poc llargueres, rossetes i un poc blanquinoses i maduren dins l'agost. Per menjar no són gaire cosa

i per tant es reserven per als porcs. En canvi són molt bones per assecar.

-Figues aubacors. Són negres, llarguetes i grosses, i en fan dos esplets un dins el juliol i l'altre dins el setembre.

-Figues algerines. Són menudes i blanquinoses, són de les millors per secar.

-Figues bordissots. Grosses, un poc aplanades i molt bones. N'hi ha de blanques i de negres. Maduren entre l'agost i l'octubre.

-Figues botilenques. De pell verdosa, popa fada i grosses com un perot. Maduren a primeries de juny. Els ocells se les mengen.

-Figues carlines. Són petites, rodonesques i blanques. Maduren pel juliol.

-Figues de la carabasseta. Són de color groguenc clar, amb retxes verdoses. Són grosses i bones. Maduren dins l'agost.

-Figues coll de dama. N'hi ha de blanques i de negres. Tenen el capoll llarg, la pell gruixada i molla vermellenca. Molt dolces.

-Figues de la filera. Grosses, blanques i primerenques, molt bones per secar.

-Figues hivernenques. Són verdoses, mitjanceres i molt tardanes, maduren entre el setembre i novembre. Molts de figons no arriben a port a causa del fred.

-Figues de la Mare de Déu de Lluc. Són grossetes i molt semblants a les martiniques.

-Figues martiniques. Negres, mitjanceres, amb poc capoll. A més n'hi ha de blanques i de pintades. Maduren dins l'agost i setembre.

-Figues morisques. Molt grosses d'un verd fosc, no gaire bones en no ser per als porcs.

-Figues paratjals. Blanques o groguenques, a vegades amb retxes verdoses. Són de pell fina i grosses. Bones per menjar.

-Figues de porc o porquenques. Mitjanceres i grosses, blanques o negres i fadenques. Es donen als porcs.

-Figues de la roca. Són blavoses i mitjanceres. Solen madurar tard.

Figues rotges. Negres de pell gruixada i de molla

rosada. Les figues flors són grosses, les agostenques més bé petites. Bones per menjar.

Figues sacarrones o sarronenques. Són de color blavós obscur i no gaire bones. S'empren per secar.

Figues del sen Jaume Gran. Gosses, verdoses, un poc aplanades i molt dolces. Maduren en el setembre i part de l'octubre.

-Figues de la senyora. Verdoses fosques de molla color de rosa, de forma rodona i pell gruixada, molt dolces, maduren tard.

-Figues verdals. Petites de pell gruixada, verda i de molla vermella. Molt primerenques.

Referent al seu estat físic, a més de les figues flors, que sols en fan les figues rotges i les albacors per regla general, hi ha figues verdes, tal i com es cullen de l'arbre o també aquelles que encara no han madurat convenientment. En aquest darrer cas es diuen grenyals, quan comencen a pintar. Hi ha després les figues madures i posteriorment les figues secallons que, després de madurar, han perdut una gran quantitat d'aigua.

Entre les figues seques hi hem de comptar les figues verdes, si han estat secades al sol i les figues forneres si ho han estat dins el forn. Els acops de figa es fan amb figues obertes per l'ull i posades a secar. Quan ja han tirat l'aigua s'apleguen per la part carnosa i es conserven encistades i pitjades. Per altra banda tenim el pa de figa, que es fa amb les figues seques —un poc capolades i ben premsades— a les que s'hi afegeix llavors de fonoll o d'anís a més d'altres herbes aromàtiques, segons el gust. Es una menja molt exquisida.

Fins aquí he parlat de les figues i les figueres, que el poble denomina amb el mot de figues de cristià, per contraposició a les figues de moro. Aquestes darreres reben diferents noms segons les regions: "figues de moro" a Mallorca i Menorca; "figues de pic" a Eivissa i Formentera.

J.S.G.



S'Ajuntament nostre ha arribat a quedar com sa processó de sa moxeta. Es batle se cansa de dir que se'n va però està aferrat com una pejallida a sa cadira. Així en es ple sa majoria d'es regidors li digueren que ho havia fet molt malament i l'amo En Toni va sortir per peteneres amb una convidada (en castellà) per ses Fires i que "todos consiguieran una buena farmansa".

\*\*\*

"Es que es batle havia

perdut es papers i no ho trobis estrany "Te pareix que era així? mussolet. Ja ho ben trob, ten en compte que quasi tots li giraren s'esquena. D'es seus, només tres el defensaren i, juntament amb dos d'Unió Mallorquina formen es quintet que dóna es suport a l'amo En Toni.

\*\*\*

Es portaveu socialista va tirar amb so canó gros sobretot en es final quan va amollar: "ni es vostros estan contents". I va

tenir raó, onze regidors varen demanar votació secreta i onze varen ser es vots de censura contra es batle. No es coincidència, es mussolet els se va apuntar i tots, manco es socialistes estaven ferits d'ala.

\*\*\*

Durant s'escrutini, es mussolet me contà que sa gent estava quasi més pendent d'es batle que no d'es resultat. Més d'un pensava que a l'amo En Toni li pegaria un tropell i així quan es "nos" s'acaramullaven damunt sa taula li pegà com un caragolet i ja quasi no el sentien.

Es que sa garrotada era més forta que si li haguesin pegat amb s'as de bastos. A més que comprovava així com li havia dit es portaveu socialista, que ni es seus estaven contents, estava també llegend sa seva pròpia sentència.

\*\*\*

Va ser una moció de confiança molt inoportuna. Resulta que s'oposició tenia ses coses ben fermades i va jugar fort. An es batle li fallà fins i tot s'as de trumfo. I ara veurem què passarà amb aquest bollit que tenim: sis regidors d'AP-PDP i dos que voten contra es batle, dos independents que se'n van cap allà on volen, tres d'UM (dos per un vent i un per lliure) i ja es sis del PSOE que mantenen disciplina de vot.

\*\*\*

No sé qui ho pot comprendre. En passaran encara de més grosses, i si és així, més d'un ciutadà llogarà cadira a sa sala Capítular perquè en es ple que comentaven es qui arribaren tard varen quedar a s'escala. Estava de gom a gom i és que com va dir un ciutadà a sa sortida de sa sessió: "Això és més bo que s'un, dos, tres, de sa Televisió".

## FABRICA DE SOBRASSADA SEBASTIA TABERNER MATAS

MARQUES: MI VIDA  
ELS MOLINS  
SUCESSOR DE TRIAS

C/. Bisbe Jaume, 5 - Telèfono: 66 04 46



**Quina**

AVICOLA MALLORQUINA, S. A.

OUS FRESCS, DIRECTAMENT DEL PRODUCTOR  
AL CONSUMIDOR

GRANGES: Son Pieres - Camí de Ca s'Hereu Tel. 66 07 23 - LLUCMAJOR





**almacenes  
femenías s.a.**

— materiales de construcción —



**LLUCMAJOR: Magatzem i exposició**  
*Ronda de Migjorn, s/n - Tel. 66 07 01*

**PALMA. Magatzem**  
*C. Aragó, 139 -*  
*Tels. 27 23 56 - 27 23 64*

**S'ARENAL. Oficines, magatzem i exposició**  
*Historiador Diego Zaforteza, 3*  
*Tels. 26 37 72 - 26 00 87*

**Magatzem i exposició**  
*Pol. Son Castelló (La Victòria)*  
*Gran Vía Asima, 1*  
*Tels. 20 47 02 - 20 47 62*

# esports

## EL TROT A LLUCMAJOR

Maties Mut  
Sebastià Rubí.

Fa més de vint-i-cinc anys que a Lluçmajor l'esport dels cavalls havia caigut dins l'oblit. Només unes poques persones seguien mantenint viva la seva afició.

Resulta ser que enguany uns afeccionats en aquest esport i, moguts també per l'èxit assolit per les carreres de cavalls a altres pobles de l'illa com Inca, Santa Margalida, Campos i Vilafranca van decidir despertar l'interès adormit al poble llucmajorer per tal de revivir aquest antic esport.

D'aquesta manera ja s'ha duit a terme la posada en condicions del vell hipòdrom de Son Torra, el lloc apropiat per fer unes carreres, i tot pareix estar a punt perquè per primera vegada en molts d'anys tenguem carreres per les fires.

La tradició cavallística en el nostre poble ha anat caient de cada pic més, així i tot encara hi ha homes que s'hi dediquen.

Les causes principals de la manca d'afecció als cavalls són la progressiva mecanització del camp i l'alt cost del manteniment de l'animal. Ja són pocs els mariners que poden aguantar el cost d'una bístia. La feina dels equips en el camp és cada vegada menys rendable, la maquinària és més ràpida i més bona de mantenir.

Per tant ja no hi ha mariners que duguin els seus animals a les carreres, pel simple fet que no en tenen, i la poca gent del poble que avui té cavalls, són sols una mitja dotzena, els duen a córrer als hipòdroms de Manacor i a "Son Pardo" de Ciutat.

Després de xerrar amb diversos cavallistes de Lluçmajor, hem arribat a la con-



clusió que per tenir un cavall han de tenir una gran afició, 'estimació a l'esport i molta de dedicació al cavall.

Tenir un cavall de carreres, únicament en condicions per córrer, és necessari dedicar-li unes tres hores diàries fent-li fer bastant d'exercici (1 a 2 hores), com que a Lluçmajor s'han deixat perdre els llocs on habitualment es feien carreres de cavalls, l'entrenament dels cavalls llucmajorers sol consistir en un parell de voltes per fora vila i en fer les antigues feines del camp perquè eren necessàries les bísties. Si bé dos i per ventura tres pics per setmana els cavallistes duen els seus cavalls a l'hipòdrom de Ciutat per fer-los fer uns entrenaments ja més forts, clar que això dona un alt cost de transport (dues o tres mil pessetes per viatge) això fa en molts de casos, que els cavalls no vagin a entrenar tots els pics que seria de desitjar.

Per això, i per aixecar l'afecció llucmajorera pels cavalls, seria interessant conservar i millorar la pista que

s'ha feta a Son Torra amb motiu de la carrera de les fires que endemés de servir de lloc d'entrenament, es podrien fer dues o tres carreres anuals. Evidentment, això seria una bona plataforma per a llançar aquest esport dels cavalls.

A més del lloc d'entrenament, l'altre gran obstacle que té l'afecció llucmajorera i la de tot arreu, és el manteniment del cavall, manteniment que al manco puja a unes quatre-centes pessetes diàries, el que fa que al cap de l'any sumi una quantitat important de diners. Aquests animals mengen devers dues o tres grapades de palla i alfals sec i de quatre a cinc quilògrams de civada. Per a la millor preparació del cavall, també, va bé donar-li un poc de vitamines, el que suposa un cost adicional d'unues dues o tres mil pessetes mensuals.

Els cavalls, l'afecció pels cavalls i el fer-los córrer al trot enganxat duu una història, aquí a Lluçmajor, d'uns cinquanta anys, malgrat que hagi estat interrompuda per uns intervals de

temps molt llargs d'inactivitat o més ben dit de poc moviment dins aquest camp.

La primera manifestació cavallística dins Lluçmajor va ser quan l'amo En Jeroni Llompart (Puig de Ros) i l'amo En Llorenç Clar (de Vallgornera) varen fer la rodadora de Son Pere Negre devora el torrent de Na Joanaota, ara que aquest lloc només va servir com a lloc d'entrenament perquè tenia el problema de no ser un lloc molt gran i les voltes havien de ser molt tancades.

Cap a l'any 1940 (més o manco) l'amo en Miquel Garau (Barraca) i quatre o cinc homes varen fer la rodadora de Son Torra. En aquesta si que ja hi feren carreres, però no tengueren molt d'èxit, les quatre o cinc carreres primeres varen ser d'esplendor per la novetat, però poc a poc varen anar caient fins que es van llevar un temps després.

Es va deixar oblidat això fins a l'any 1948 quan quatre homes agosserats i que duïen dins la sang l'esport van decidir de tornar

posar en marxa i llançar-se a l'aventura d'obrir de bell nou la rodadora de Son Torra. L'amo en Francesc Puigserver (de Son Caldés), l'amo en Sebastià Rubí (de Ca'n Serra), l'amo en Tomeu d'es Llobets i l'amo en Bartomeu Llompart (d'es Puig de Ros) que era fill del ja anomenat Jeroni Llompart. Aquest petit hipòdrom va ser conservat deu anys pagant el lloguer de 12.000 pts. cada any, mostra que l'afecció era grossa.

Aquesta gran afecció la degué obrir un gran cavall per no dir el millor que hi va haver a Llucmajor que era n'Espanya, un cavall

que feia el quilòmetre amb el temps de 1'30". No és casualitat que aquest cavall fos propietat de l'amo en Bartomeu Llompart (d'es Puig de Ros).

Amb el temps van convertir en semental a Espanya donant uns nadissos tan bons com el seu pare, eren na Reina i na Villa.

Altres cavalls que corrien per Llucmajor eren, en Madrid, n'Eusebia, n'Idolo, na Perla, en Bofio, en Júpiter, en Gas, en Jabalí, na Veda, en Pakistan d'Or, na Bella Luz, en Rumbo i molts d'altres. Tots ells damunt uns temps més o manco parells.

Cal destacar però que els temps dels cavalls s'han anat rebaixant molt i com a mostra un botó a la carrera dels potros de tres anys en Faro (de Llucmajor) va guanyar el Gran Premi de l'any quaranta a la velocitat de 1'47" i en Nathán l'any setanta va córrer a 1'22". Encara que aquests no siguin els seus millors resultats perquè amb l'edat solen millorar. D'aquí hem de fer notar per ventura un dels millors temps mundials fet per Stars Pride 1'12", padrí d'en Nathán.

En la diferència de temps s'ha de notar que abans partien a tro d'esco-

peta i ara normalment parteixen amb autostart. Autostart és la partida darrera un cotxe i d'aquesta manera els cavalls ja parteixen llançats, guanyant segons.

Des d'aquí volem donar gràcies als cavallistes de Llucmajor i a la gent que ens ha ajudat a escriure aquestes retxes. Amb això volem donar tot el nostre suport a aquesta gent i dir a l'ajuntament que ajudi a conservar la pista de Son Torra donant un ajut a la cavallística de Llucmajor i així augmentar l'estimació cap als animals.

## C.D. Espanya, I Regional

# QUI AVISA NO ES TRAIADOR

Joa. Quin.

Ja vaig avisar a principi de temporada, i ho deia amb l'experiència d'haver-hi jugat, que la I Regional no seria cap camí de roses per al C.D. Espanya que entrena Pep Dols. Ara, quan es duen disputades quatre jornades, a l'hora d'escriure aquestes línies, els resultats ens comencen a donar la raó. D'aquella prometedora pretemporada jugada contra equips de superior categoria i que juguen molt a futbol, la qual cosa li va com anell al dit a l'Espanya, s'ha passat a tenir un negatiu a la recent començada lliga la qual cosa no és gens normal per a un equip que partia com a favorit i que ho continua essent però hauran de canviar molt alguns dels components de l'equip si es vol aspirar a l'ascens. En aquesta categoria no hi valen res les floritures ni el futbol que s'anomena de "saló" sinó que és tot el contrari: lluita, lluita i més lluita i no donar mai una pilota per perduda posant-li molts... "melons" a l'assumpte o del contrari, i també ho diguérem, serà un fracàs si no es puja de categoria.

I passam als resultats obtinguts i hem de dir que a l'inaugural es va gua-



C.D. Espanya

nyar un punt (1-1) perquè es va empatar, amb gol de Vich, a casa contra el Sta. Ponsa i no ens hem equivocat al dir que es va guanyar un punt perquè els que vérem el partit podem assegurar que l'Espanya va tenir la sort, per no perdre, això sí, contra el futur campió de lliga o un dels que ascendiran i si no ja ho veureu. La segona confrontació va ser a Alcúdia, on no es va dur res positiu i es va perdre contra aquell equip, molt lluitador i veterà en aquesta categoria. Després vengué el que ha estat, fins al moment, la primera satisfacció quan es ven-

cé un flux rival com va ser l'Atc. Rafal que haurà de canviar molt si vol conservar la categoria, els gols espanyistes varen ser obra de Maties Terrassa (2) i Baltasar Gómez, dos dels nous quatre fitxatges realitzats aquesta temporada però que podien fer poc, com la resta dels companys, una setmana després, al poble de l'il·lustre Fra Juníper Serra on es va sucumbir clarament (2-1) contra el Petra.

PLANTILLA CD ESPANYA 1985-86:  
Joan Pascual Navalón (P)  
Josep Luís Fernández Otero (P)

Joan Garau Vidal  
Jeroni Mas Mòjer  
Fco. Cano Comino  
Joan C. Jaume Mulet  
Jaume Vich Quetglas  
Baltasar Gómez Sánchez  
Miquel Frau Meliá  
Eduardo Villena Torres  
Jeroni Tomás Tomás  
Eusebi Alvarez Gari  
Rafel Cladera Roca  
Perfecte Paniza Almendro  
Pere A. Salvà Puig  
Maties Terrassa Fluxa  
Miquel A. Salom Vicens  
Miquel Monserrat Ferrer  
Mateu Roig Mascaró  
Cosme Tomás Ramón (juvenil)  
Entrenador: Josep Dols Biliboni





Juvenils CD Espanya

## Juvenils C.D. Espanya

### UN MAL RESULTAT

Joan Quintana Castell

Uns bons inicis ten-gueren els juvenils que enguany dirigeixen en J. Pérez i en Marc Vidal, dos experimentats ex-juga-dors que poden ensenyar molt al futurs valors que puguin sortir de les files del club. Però va ar-ribar el tercer partit i va ser un poal d'aigua freda que ningú no esperava.

Al primer encontre de la temporada, disputat a casa es va vèncer clarament al Pollença (3-1) amb gols de Servera (2) i Mojer, aquest darrer transformant un penalti. El següent partit es va realitzar a la ciutat de les perles aconseguint un important positiu (0-0) con-tra el Manacor. Però no-més tres setmanes du-raria l'alegria perquè el segon envit celebrat a casa es va perdre.

I es perdé, a més, amb tota justícia (1-3) contra el Felanitx. El CD Espanya assoliria el gol de

l'honor mitjançant en Taboada quan va resol-dre un conflicte que s'havia format a l'àrea visitant.

#### PLANTILLA DE JUGADORS 1985-86

Joan Fuentes Díaz  
Sebastià Morell Col  
Antoni Martí Maimó  
Bernat Llobera Vich  
Bartomeu Salvà Obrador  
Josep Lluís Taborda Mon-cada  
Llorenç Mojer Salvà  
Joan Fos Jiménez Cano  
Antoni Servera Alba  
Antoni Agulló Lorenzo  
Cristóbal González Sánchez  
Josep Cano Comino  
Gabriel Alcover Boscana  
Francisco Guerrero Rojas  
Llorenç Sampol Clar  
Joan Reina Quintana  
Andreu Bonet Escalas  
Ramón J. Ramos Fuentes  
Bernat Noguera Clar  
Antoni Salom Vicens  
Delegats - Entrenadors  
Joan Pérez Del Cid  
Marc Vidal Bibiloni



Infantils CD Espanya

## Infantils C.D. Espanya

### UN NEGATIU PER COMENÇAR

Joan Quintana

Només per aconseguir un punt (1-1) va servir el gol marcat per B. Noguera en el partit d'inauguració que va obrir la temporada a Lluçmajor i que va signi-ficar el primer negatiu de la temporada per als infantils que aquesta temporada entrenen el tàndem format per M. Ferrer i J. Lascolas. Una setmana després va tocar jugar el primer des-plaçament de la temporada a Binissalem i va servir de poc, aquest cop, el gol marcat per A. Garau perquè va ser el Sant Jaume el que es va adjudicar la victòria (3-1). Però no tot serien adversitats i set dies després es vencia cla-rament a casa (4-2) a costa del Felanitx amb gols de S. Martí, Riera, Martorell i Noguera. Per finalitzar, el darrer resultat que coneixem, ha estat con-

tra el quadre blaugrana de la U.D. Poblera en el seu camp i quedant els punts a domicili (2-0).

#### PLANTILLA DE JUGADORS

Françesc Gori Sastre  
Joan Costa Carmona  
Francesc Romero Gemar  
Miquel Angel Corbalán Rigo  
Onofre Riera Muñoz  
Alfons Galvez Vera  
Sebastià Martí Maimó  
Miquel Ginart Julià  
Bernat Cardell Ferrer  
Josep Martorell Hermoso  
Antoni Garau Pou  
Miquel Montalvo Camps  
Ferran Carmona Perez  
Miquel Cirer Salvà  
Manuel Villena Torres  
Matías Morlà Ferra  
Miguel Tomás Fullana  
B. Noguera  
Delegat - Entrenador  
Magí Ferrer i Joan Las-colas

## Alevins C.D. Espanya

### PRIMERA GOLEJADA ADVERSA

Quintana Castell

Dia 28 de setembre va començar el Campionat Aleví de I Regional i podem dir que no podíem començar pitjor per als al.lots que enguany entrenen E. Tàilon i B. Sa-cares. El resultat (7-2) a favor del Consell ho diu tot però s'ha de comptar amb que els es-panyistes acudiren a aquell

poble amb tres jugadors manco les fitxes dels quals encara no estaven regla-mentades (?) i això que duim més d'un més de pretemporada.

Esperam que el primer partit a jugar en el Municipal llucmajorer, contra l'Escolar de Capde-pera i Cala Ratjada, les co-ses vagin millor tan burocrà-ticament com en l'aspecte esportiu.

Hem de dir, per acabar, que els dos primers gols de la temporada i que podríem anomenar d'honor perquè serviren de poc, varen ser aconseguits per Llorenç Barceló i Anto-ni J. Ruiz.

PLANTILLA DE JUGADORS 1985-86  
Sebastià Puig Solivellas  
Sebastià Salvà Morlà  
Joan Corbalán Verd

Llorenç Barceló Vidal  
Jaume Bonet Julià  
Antoni J. Ruiz Astorga  
Miquel A. Verger Martín  
Sebastià Salvà Noguera  
Antoni Clar Isern  
Matias Salvà Prohens  
Joan M. Martín Rojas  
Blai Campins Molina  
Gregori Salvà Noguera  
Bartomeu Colom Coll  
Delegats - Entrenadors  
Ernesto Tallón Guerrero  
Bernat Sacares Siquier

## Futbol Sala

# L'«ESPORT LLUCMAJOR» TORNA SER ACTUALITAT

## Amb Antoni Torrens com a president

A punt de començar una nova campanya per als més petits del nostre futbol que enguany amb més ànims i sota la presidència d'Antoni Tomàs, es disposa a enfrontar el campionat de Futbol Sala (II Regional) amb totes les ganes a fi de deixar el pavelló de Lluçmajor en un bon lloc.

Els entrenaments, sota la direcció de Miquel González, continuen a bon ritme i fins a la data s'ha celebrat un partit de pretemporada, el qual es va disputar a Valldemossa, a les festes d'aquell poble, contra el titular i el resultat del qual va ser de 2-8 a favor de l'"Sport-Lluçmajor".

Com ja hem dit, enguany presideix el club n'Antoni Tomàs, home de reconeguda seriositat i no dubtam que durà a bon terme la gestió. Per a tal fi compta amb directius com són: F. Martínez, J. Bonet, P. Cantallops, J. Corbalán, J. López, J. Muñoz i Joan Bonet. Hem de dir també



*Miquel González Navarro, entrenador del C.F. Sport-Lluçmajor.*

que la firma "Frutas El Molino", que regenta J. Adrover, ha col·laborat regalant una bossa d'entrenament per a cada jugador.

Quant als jugadors que formen la plantilla són els següents: Llorenç Bujosa (P), A. Martínez, R. Castell, Joan Bonet, Jaume Ruiz, A. Corbalán, Joan A. Munar, A. Bonet, Pere Muñoz i Miquel Salvà. Aquests dos darrers són les dues úniques altes respecte de la passada temporada.

QUINTANA.

## II TORNEIG «RIU CENTER»

El II Torneig "RIU CENTER" de bàsquet celebrat a la pista de la Porciúncula ha donat els següents resultats i es jugava per eliminació:

Imprempta Bahía, 66 -

Avante, 55 Puigpunyent, 49 -

Andratx, 46

La final fou molt disputada a la primera part, però finalment l'Imprempta Bahía triomfà per 64-36 a costa del Puigpunyent.

La plantilla de l'I. Bahía, seniors provincial i que juga a la pista de la Por-

ciúncula (encara que va fer la petició oficial de jugar al Pavelló de Lluçmajor), està formada per Julià Alorda, Bernat Comas, A. Comas, Xavier Egea, Jaume Garcías, S. Caldentey, aquests de la passada temporada i nous fitxatges són Jaume i Damià Mercant, F. Frau, G. Sorell i X. Moragues.

Una plantilla molt compenetrada com poguérem apreciar i és d'esperar lògicament que millori en futures actuacions.

T. Sbert.

## BON COMENÇAMENT DEL RTE. TROPICAL



El nou equip llucmajorer format enguany i integrat en la majoria per jugadors del desaparegut F. C. Lluçmajor no podia començar amb més bon peu la lliga dintre la categoria futbol d'empreses al grup B - sector Palma.

El passat 21 de Setembre, al Camp Municipal, es disputà el primer encontre contra el "Greixoneres" aconseguint un resultat favorable de 3-1.

A més de la victòria, ja important per a la moral de l'equip, es va veure un nivell de joc acceptable per esser a principis de campionat, un campionat on el Rte. Tropical hi té les màximes aspiracions. També al segon partit, contra el "Corn la Bimba" al camp de la Victòria (Palma) es va guanyar per la mínima 0-1, si bé aquest encontre es va imposar la millor tècnica del "Tropical" i fruit del domini fou l'únic gol que al

cap i a la fi donaria el triomf al nostre equip. A la segona part, tal vegada degut a la baixa forma física, es passà per moments prou difícils però la bona actuació del porter i de la defensa rebutjà el perill aconseguint que l'esforç dels capdavaners contraris fos inútil.

Com dèiem, el començament no pot esser millor, i ja encapçalam la classificació havent marcat quatre gols i solament encaixat un. Voldríem no equivocar-nos però creim que el Rte. Tropical ha trobat l'equip adequat a la categoria perfecta. Els jugadors que entrena Joan Aguiló, altre temps importants i de gran vàlua, s'han reunit per jugar aquest campionat de veterans per fomentar l'esport i mirar d'aconseguir les cotes més altes en bé del futbol llucmajorer.

Jaume.

SERVEI D'AIGUA A DOMICILI  
CISTERNES DE VARIES CAPACITATS  
MOTOR ELEVADOR D'AIGUA  
AIGUA PROPIA DE SON EIXIDA  
CAMIONS GRUA

**TRANSPORTS MANRESA**

Carrt. Campos, s/n - TALLERS BERTON - Tel. 66 08 92

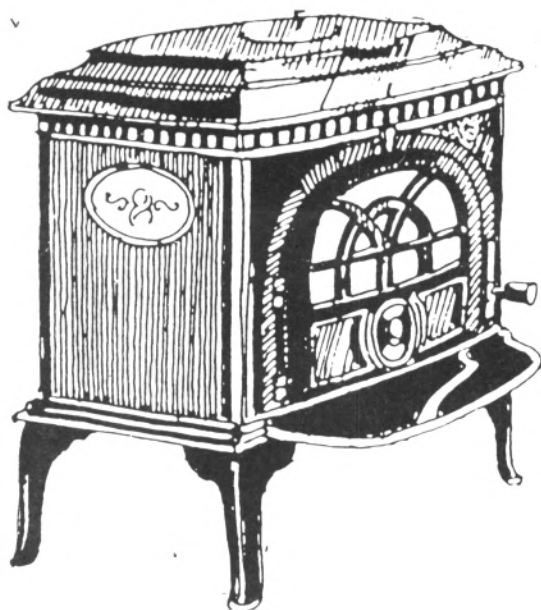
Particular: La Estrella, 13 - Telèfon 66 06 40

LLUCMAJOR

S'ARENAL C/. Platja Telèfon 26 65 95

# COS DE FERRO

# COR DE FOC



  
**JØTUL**  
chimeneas y estufas

---

DISTRIBUIDOR A LLUCMAJOR

---

*Can Tanez*

TOT EN BRICOLAGE

EINES

*Llucmajor*

**FERRETERIA**

DROGUERIA - ARMERIA

P.L. ESPANYA N°47  
TEL. 66 04 43



# Entre noltros

## NAIXEMENTS.

- Maria del Mar Lara Bagur, filla de Joan i Margalida nasqué el 2-9.
- Joan Font Salvà, fill de Joan i Antònia nasqué el 5-9.
- Miquel Cañellas Mas, fill de Miquel i Catalina, nasqué dia 4-9.
- Tomàs Martínez Feliu, fill de Tomàs i Antònia, nasqué el 6-9.
- Josep Miquel Pades Munar, fill de Rafel i Joana, nasqué el 20-9.

## MATRIMONIS.

- Joan Moragues Mas i Isabel Tomàs Salvà, es casaren a l'església de Sant Miquel dia 22-8.
- Vicenç Sánchez Gómez y Ramona Moreno García, es casaren al Santuari de Gràcia dia 24-8.
- Josep Angel Verdes Via i Michele Anne Rubinocci, es casaren al Santuari de Gràcia dia 31-8.
- Antoni Oliver Rigo i Maria del Carme Rodríguez Pedreño, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 17-8.
- Thomas Schorpp i Annette Werthwein, es casaren al Santuari de Gràcia dia 17-8.
- Antoni Catany Ponsetí i Maria Concepció Ramis Rebassa, es casaren al Santuari de Gràcia dia 12-8.
- Isidro Piña Sanz i Isabel Soto Lag, es casaren a la Parròquia de S'Arenal dia 31-8.
- Josep Antoni Jareño Martínez y Remedios Cifuentes Crespillo, es casaren al Jutjat de Pau dia 13-9.
- Francesc Salvà Garau i Lluïa Reda Coll, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 14-9.
- Rainer Kurt Schmitt i Brigitte Helene Cels, es casaren al Jutjat de Pau dia 14-9.

## DEFUNCIONS.

- Catalina Company Jaume, morí dia 25-8 als 73 anys.
- Sebastià Monserret Roig, morí dia 27-8 als 71 anys.
- Ovidi Muñoz Recio, morí dia 30-7 als 83 anys.
- Bartomeu Taberner Mayol, morí dia 5-9 als 81 anys.
- Tecla Marí Ribas, morí dia 5-9 als 84 anys.
- Antonia Lluïa Mut, morí dia 7-9 als 80 anys.
- Miquel Pedreño Marín, morí dia 25-9 als 80 anys.
- Miquel Cerdà Servera, morí dia 25-9 als 79 anys.



SOM LA RADIO QUE MES S'ESCOLTA

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que informa i entretén. Aquesta és la ràdio feim a RADIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores del dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment parlars. Programes per escoltar i parlar. RADIO POPULAR

O.M. 1.224 KHz.  
F.M. 97.5 MHz.

**RADIO POPULAR** 

LA RADIO ENCESA

## CLIMATOLOGIA - ESTIU 1985.

T. Font.

L'estiu d'enguany que ara hem deixat darrere es pot caracteritzar per una banda, segons les temperatures de benèvol i no massa calorós en relació a anys passats, per altra banda la pluviometria ens ve donada per unes dades que ens mostren com dins el juny, juliol i l'agost no ha plogut ni un litre per metre quadrat (això a Lluçmajor casc urbà).

Analitzant la gràfica de les temperatures màximes diàries trobam, que va esser dia 26 de juliol el dia de més calor, registrant-se 33 graus. Veure la gràfica que trobareu més endavant us podrà donar una idea, per ventura completa, de l'evolució de l'estiu.

D'ençà del mes de maig, que plogué 19,4 l/m2., fins aquest mes de setembre passat la pluviometria va esser nul·la; a l'hora de tancar aquesta informació durant el mes de setembre han plout 75 l/m2.

MES	PLUVIOMETRIA
Maig .....	19,4 l/m2.
Juny .....	0,0 "
Juliol .....	0,0 "
Agost .....	0,0 "
Setembre:	
Dia 24 .....	19,0 l/m2.
Dia 25 .....	16,0 l/m2.
Dia 26 .....	9,0 l/m2.
Dia 27 .....	21,0 l/m2.
TOTAL .....	75,0 l/m2.

Recollida de dades tancada dia 27 de setembre.



**VENDA DE MOSTRES  
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74  
LLUCMAJOR

**Sports**

**CA'N SALOM**

**CORDELERIA**

**ESPARDENYERIA**

ARTICLES DE PESCA

C/. Músic Joan Xamena, 12 - Tel. 66 14 84  
LLUCMAJOR

## Sopa de lletres

D U J I M R M D C O L L A Z N A  
M F T R D T A O F B N U A E L C  
O E V U T C R U D T C C S N V N  
N R O D T T T P H E O P A I G Y  
S R I S E V I L L A N O E R T U  
E E U S A L N Y N T J N M I O M  
R T F D E B C G A Q P S L L X M  
R J D F G H A U L E T L I C I A  
A A N G R Y O T C G U V C G B H  
T N O F A M J Y E R E D T R B T  
P S G F U S T E R U D R C O L  
O L E A R E S O P U N O B R T L  
C A R D E L L M A G A R C I A S  
O L E S E M L A G D E T E D I U  
P J T F I H U S R E D T I A T O  
T G I C B M C U G C J V E N Y S

Els llinatges dels pregoners de Fires de Lluçmajor.

### ENDEVINALLA D'AQUEST MES:

Abans de néixer son fii,  
sa mare ja l'ha enterrat;  
com prou dins es vas ha estat,  
se desxondeix i surt viu.

## RESTAURANT

## GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS  
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

JOIERIA - RELLOTGERIA  
COMPOSTURES

Born, 7 Tel. 66 02 75

*Olegario*

TROFEUS I GRAVATS  
ART. REGAL

## Solucions mes anterior

## Sopa de lletres

F O J G E R E N E G  
Z E F U A S J U R O  
O P B E N J U I B D  
C M A R C Y L M S  
T A U N E O I R E C  
U I G C B R O A V  
B G I O B E L P O S  
R H K A S Y O N M  
E R B M E T E S A H  
M C E R E M E S E D

Els dotze mesos de l'any.

### SOLUCIO A L'ENDEVINALLA ANTERIOR:

Sa taperera.



## P'es forat d'es moix

Oh contradiccions de la vida!  
Qui deu haver tengut sa mollera tan fluixa per posar un  
pas de vianants si tanmateix la gent no hi pot passar?



## Cristaleria Llucmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats -  
Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Telef. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)



**BONES FIRES  
A TOTS ELS  
CLIENTS I  
SIMPATITZANTS**

# **FORN *Ca'n Paco***

**A PARTIR DEL DIA PRIMER D'OCTUBRE PODRA  
ESTALVIAR 30 PTS. QUAN COMPRI 6 BRIOIXOS (barros)**

**PROVI ELS NOSTRES LLACETS I PANETS DOLÇOS**

**Podreu trobar els nostres productes als establiments:**

**BAR COLOM  
BAR SPORT  
BAR GRAN VIA  
BAR CAN MATIES  
CAFES NUEVO MUNDO  
BAR CAN TANO  
BAR CAN TOFOLET  
BAR - RESTAURANT TROPICAL  
BAR REDA**

**LLUCMAJOR**  
**C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45**

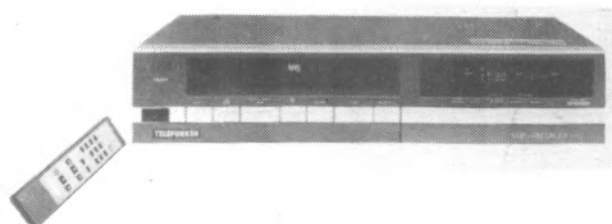
**Ca'n Paco II**  
**C/. Cardenal Rosell, 48 - Tel. 66 12 52**



# Ca'n Pau Salvà

**\*APARELLS ELECTRICS PER A LA CASA**

**\*INSTAL·LACIONS - REPARACIONS**



**SERVEI DE VIDEO CLUB**  
**Núm. 0001**

*\*BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24*

*\*TALLER: C/. Weyler, 1*  
*Tel. 66 01 04 - 66 02 55*

**SERVEI TECNIC DE REPARACIONS**

## SECCIO INFORMATICA

**\*ORDENADORS DOMESTICS, PERSONALS I  
PER GESTIO D'EMPRESES**

**\*MONITORS COLOR I FOSFORO VERD**

**\*IMPRESSORES, "DISQUETTES"**

**\*CANON - PHILIPS - SONY**



**OFERTA CANON**  
**A - 200 - 550.000 ptes.**



**COMPRAU UN ORDENADOR  
I VÓS REGALAREM UN  
CURS D'INFORMATICA O PROGRAMES**